

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 6 april 1934 kl. 2 e. m.

*Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1934/1935
av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel,
innefattande anslagen till försvarsdepartementet.*

(1:a avd.)

I. DEPARTEMENTET.

1:o) **Departementet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 1, sid. 5, av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1934) att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att till riksdagen avlätas angående omorganisation av arméns högsta militära ledning m. m., beräkna ordinarie förslagsanslaget till departementet till 265,100 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i proposition den 9 mars 1934 (nr 255), under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie förslagsanslaget till departementet med oförändrat belopp, 265,100 kronor.

Av det sistnämnda proposition bilagda utdraget av statsrådsprotokollet inhämtas, att föredragande departementschefen ansett, att med frågan om omorganisation av arméns högsta militära ledning m. m. tills vidare bör anstå. I detta samband har föredragande departementschefen upptagit frågan om ordningen för handläggningen av flygvapnets kommandomål. Härvid förutsätter departementschefen, att den regementsofficer ur flygvapnet, som tjänstgör i sjöförsvarets kommandoexpedition, hädanefter skall — i stället för chefen för nämnda expedition — självständigt bereda och inför departementschefen på eget ansvar föredraga de flygvapnet berörande kommandomålen.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1934/1935 uppföra ordinarie förslagsanslaget till departementet med oförändrat belopp, 265,100 kronor.

2:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i departementet.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2) rörande anslag till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i försvarsdepartementet avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande; vilket härmed

anmäles.

II. LANTFÖRSVARET.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

3:o) **Arméförvaltningen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, sid. 6 och 7) att dels förklara, att den av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staten för arméförvaltningen skall i oförändrat skick gälla under budgetåret 1934/1935, dels ock i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen med oförändrat belopp, 517,906 kronor.

Beträffande beräkningen av det under närmast följande punkt upptagna extra anslaget till arméförvaltningens verksamhet, 24,000 kronor, har Kungl. Maj:t ej ifrågasatt någon ändring för budgetåret 1934/1935.

Kungl. Maj:ts förslag rörande ordinarie och extra anslagen till arméförvaltningen föranleda icke till någon erinran från utskottets sida.

Med avseende å förevarande ordinarie anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) förklara, att den av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staten för arméförvaltningen skall i oförändrat skick gälla under budgetåret 1934/1935,

b) i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen med oförändrat belopp, 517,906 kronor.

4:o) **Arméförvaltningens verksamhet.** Under återopande av vad utskottet under närmast föregående punkt anför, hemställer utskottet,

att riksdagen må till upprätthållande av *arméförvaltningens verksamhet* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 24,000 kronor.

5:o) **Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, sid. 7—23) att

dels förklara, att de av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staterna för artilleristaben, krigsskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, ridskolan, artilleriets skjutskola, truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet utom Karlsborgs artilleriregemente, överstelöjtnanter och majorer vid kavalleriregementena, artilleriets fabriker och tyganstalter, officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid fortifikationen, ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid trängen, trängkårerna, intendenturkåren, garnisonssjukhusen i Stockholm och å Karlsborg, arméns sjuksköterskekår samt polispersonalen i Boden och å Karlsborg skola i oförändrat skick gälla under budgetåret 1934/1935,

dels godkänna de vid statsrådsprotokollet den 3 januari 1934 fogade förslag

till stater för rullföringsbefälhavare med biträden, bataljonsläkare vid fält-läkarkåren, krigshögskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, arméns underofficersskola, Karlsborgs artilleriregemente samt garnisonssjukhuset i Boden, att gälla under budgetåret 1934/1935,

dels förklara, att det må ankomma på Kungl. Maj:t att besluta, när och i vilken utsträckning den nya staten för garnisonssjukhuset i Boden skall under budgetåret 1934/1935 träda i tillämpning, samt att i avbidan på dylikt beslut den nu gällande staten för sjukhuset tillsvidare skall äga tillämpning,

dels godkänna de i en vid förenämnda statsrådsprotokoll fogad »Förteckning över vissa i stat icke uppförda löner och arvoden m. fl. ersättningar» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret m. fl.» upptagna arvoden, att utgå under budgetåret 1934/1935,

dels i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. med oförändrat belopp, 25,500,000 kronor,

dels ock medgiva, *ej mindre* att vid truppförband av infanteriet, kavalleriet eller artilleriet ledigbliven lön, vilken icke enligt eljest gällande bestämmelser tages i anspråk för beredande av lön åt vid truppförbandet anställd surnumerär fänrik (underlöjtnant) må under budgetåret 1934/1935 disponeras för beredande åt vid annat truppförband inom truppslaget anställd surnumerär fänrik (underlöjtnant) av lön enligt de grunder, som jämlikt i vederbörliga stater intagna bestämmelser om vissa lönedispositioner gälla beträffande i samma bestämmelser avsedd surnumerär fänrik (underlöjtnant), med rätt att därutöver åtnjuta de övriga förmåner, som tillkomma motsvarande ordinarie beställningshavare, *än även* att, i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, under budgetåret 1934/1935 må till surnumerär fänrik (underlöjtnant) vid armén utgå särskild kontant ersättning för dag med belopp motsvarande sammanlagda värdet av värnpliktig, likaledes för dag, tillkommande förmåner av penningbidrag, portion och ersättning för begagnande av egna persedlar.

Vidare har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 9 mars 1934 dagtecknad proposition (nr 255), under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen bl. a. att dels förklara, att den av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staten för generalitetet skall i oförändrat skick gälla under budgetåret 1934/1935, dels ock godkänna de vid nämnda statsrådsprotokoll fogade förslag till stater för arméfördelningsstaber, militärbefäl och inspektioner, generalstaben samt kommandantskapet i Boden, att gälla under budgetåret 1934/1935.

Uti två likalydande motioner, väckta, den ena av herrar *Bergqvist* och *Sandström* inom första kammaren (nr 24) och den andra av herr *Meyrhöffer m. fl.* inom andra kammaren (nr 51) har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att de å staten för polispersonalen i Boden och å Karlsborg uppförda sex

befattningarna såsom extra konstaplar i Boden med lön enligt av Kungl. Maj:t fastställd löneplan måtte upptagas såsom ordinarie konstapelsbeställningar.

Vidare har uti två likalydande motioner (I: 25 och II: 52), väckta av samma motionärer som till de nyss omförmälda motionerna, hemställts, att riksdagen ville besluta, att fästningspolispersonalen i Boden måtte vid bestridande av fortvakt under 24 timmar i oavbruten följd äga utfå ersättning av 2 kronor 70 öre för varje sålunda utförd fortvakt.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, vill utskottet hänvisa till motionerna I: 24 och I: 25.

Enligt 1934 års statsverksproposition och nyssnämnda proposition nr 255 har lantförsvarets ordinarie avlöningsanslag för budgetåret 1934/1935 beräknats på följande sätt:

A.	Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater	kronor 24,545,004: —
B.	Kallortstillägg	» 78,000: —
C.	Arvoden för upprätthållande av veterinärvården vid vissa infanteritruppförband	» 5,000: —
D.	Felräkningspenningar	» 16,000: —
E.	Arvoden åt sergeanter, kommenderade såsom biträden hos regementsintendenter	» 7,500: —
F.	Hyresbidrag åt visst underbefäl	» 138,000: —
G.	Anställningspenningar	» 70,000: —
H.	Dagavlöning och dagavlöningsstillägg åt indelt manskap	» 100,000: —
I.	Kostnader för musikelever	» 14,000: —
J.	Gottgörelse för tjänstehästar	» 55,000: —
K.	Stipendier för underlättande av officersrekryteringen i Boden	» 12,000: —
L.	Ekiperingshjälp	» 49,000: —
M.	Vissa arvoden m. m.	» 709,110: —
N.	Tillfälligt anställande av tjänstemän, oförutsedda utgifter m. m.	» 50,000: —
Summa kronor 25,848,614: —		

Den sålunda erhållna summan, 25,848,614 kronor, har minskats med inflytande uppbördsmedel avseende ersättning för tjänstebostäder samt ersättning från vissa landsting för vård av civila patienter å militära sjukhus. Det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet utgör, som förut nämnts, 25,500,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet lämnar till en början en sammanfattning beträffande de av Kungl. Maj:t ifrågasatta jämkningarna i de särskilda personalstaterna.

Å staten för arméfördelningsstab, militärbefäl och inspektioner föreslås att upptagas en arvodesbefattning för en pensionerad officer, förvaltningsofficer, avsedd att biträda vid östra arméfördelningsens stab för lättande av den arbetsbörda, som åvilar byggnadsförvaltningen vid denna stab. Beträffande staten för generalstaben föreslås, att därå skall uppföras en be-

fattning såsom automobilförare med lön enligt 5:te lönegraden av löneplanen för extra ordinarie tjänstemän enligt kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet. Härjämte hava följande å den nuvarande staten för generalstaben upptagna anslagsposter, nämligen till »ersättning åt aspiranter och inkommenderade officerare», »ersättning åt officerare, kommenderade till järnvägarna» samt »för passagesystemets genomförande i kaptensgraden» sammanförts till en gemensam post, i samband varmed ändring föreslagits angående grunderna för den nya anslagspostens disposition. Å staten för kommandantskapet i Boden har uppförts ytterligare ett arvode åt en förordnad bataljonsläkare, avsedd för Bodens garnison och garnisonssjukhus; detta personalbehov är föranlett av den vid 1932 års riksdag beslutade utvidgningen av sjukhusets verksamhet i avseende å reumatiska och därmed besläktade sjukdomar (riksdagens skrivelse nr 131). Vidkommande staten för rullföringsbefälhavare med biträden, har densamma ändrats i anslutning till ett förslag om höjning av utgående arvode till befälhavaren för Göteborgs stads rullföringsområde från 3,180 till 3,600 kronor för år. Den å nu gällande stat för bataljonsläkare vid fältläkarkåren m. m. uppförda fältläkarstipendiatbefattningen har avförts från den nya motsvarande staten. Å staten för krigshögskolan hava beräknats erforderliga medel — för det närmaste budgetåret angivna till 1,200 kronor — för beredande av arvode åt en lärare i finska språket, vilket avsetts skola ifrågakomma såsom valfritt ämne vid högskolan. Staten för skjutskolan för infanteriet och kavalleriet har uppgjorts med utgångspunkt från att skolans verksamhet skall återupptagas i normal omfattning. Å staten för arméns underofficersskola har uppförts ett arvode å 3,180 kronor till en veterinär, avsedd att bestrida veterinärvården vid skolan samt vid Upplands regemente. Det å gällande stat för Karlsborgs artilleriregemente uppförda arvodet å 5,790 kronor till en veterinär för upprätthållande av veterinärvården vid regementet har reducerats till 2,400 kronor. I fråga om staten för garnisonssjukhuset i Boden hava föreslagits vissa ändringar, i syfte att tillgodose behovet av ökad sjukvårds- och ekonomipersonal vid sjukhuset i anledning av den, enligt vad nyss antytts, vid 1932 års riksdag beslutade utvidgningen av sjukhusets verksamhet.

Beträffande staten för polispersonalen i Boden och å Karlsborg har Kungl. Maj:t ej förutsatt någon ändring därav för nästkommande budgetår. Emellertid har utskottet i nu förevarande sammanhang till övervägande förehaft de yrkanden, som framställts i de förutnämnda motionerna I: 24 och 25 samt II: 51 och 52. Vad därvid angår frågan om överförande till ordinarie beställningar av de sex befattningarna såsom extra konstaplar vid kommandantskapet i Boden, finner sig utskottet — med hänsyn till frågans sammanhang med organisationen av Bodens försvarsanstalter, vilka utgöra föremål för 1930 års försvarskommissions bedömande — ej kunna tillstyrka bifall till motionärernas förslag i detta avseende. Vidkommande yrkandet om beredande av särskild ersättning i vissa fall åt fästningspolispersonalen

i Boden vid fullgörande av fortvakt, anser sig utskottet, i betraktande av vad försvarsväsendets lönenämnd i utlåtande till Kungl. Maj:t den 20 februari 1933 anfört i detta ämne, ej kunna till detta yrkande lämna sin tillstyrkan.

Utskottet har i överensstämmelse härmed ej funnit något att invända mot de av Kungl. Maj:t föreslagna särskilda personalstaterna under avlöningsanslaget.

Vidkommande härefter de av Kungl. Maj:t framlagda beräkningarna av övriga å avlöningsanslaget under punkterna B—N upptagna särskilda anslagsposter, hava dessa icke givit utskottet anledning till någon erinran.

I enlighet härmed och med framhållande, att Kungl. Maj:ts framställning i de delar, vilka av utskottet ej särskilt berörts, icke föranlett någon erinran från utskottets sida, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herrar Bergqvists och Sandströms samt herr Meyerhöffers m. fl. förevarande motioner (I: 24 och 25 samt II: 51 och 52),

a) förklara, att de av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staterna för generalitetet, artilleristaben, krigsskolan, artilleri- och ingenjörhögskolan, ridskolan, artilleriets skjutskola, truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet utom Karlsborgs artilleriregemente, överstelöjtnanter och majorer vid kavalleriregementena, artilleriets fabriker och tyg-anstalter, officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid fortifikationen, ingenjörkåren och fälttelegrafkåren, officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid trängen, trängkåren, intendenturkåren, garnisonssjukhusen i Stockholm och å Karlsborg, arméns sjuksköterskekår samt polispersonalen i Boden och å Karlsborg skola i oförändrat skick gälla under budgetåret 1934/1935,

b) godkänna såväl de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1934 fogade förslag till stater för rullföringsbefälhavare med biträden, bataljonsläkare vid fältläkarkåren, krigshögskolan, skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, arméns underofficersskola, Karlsborgs artilleriregemente samt garnisonssjukhuset i Boden, att gälla under budgetåret 1934/1935, som de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 9 mars 1934 fogade förslag till stater för arméfördelningsstab, militärbefäl och inspektioner, generalstaben samt kommandantskapet i Boden, att likaledes gälla under budgetåret 1934/1935,

c) förklara, att det må ankomma på Kungl. Maj:t att besluta, när och i vilken utsträckning den nya staten för garnisonssjukhuset i Boden skall under budgetåret 1934/1935 träda i tillämpning, samt att i avbidan på dylikt beslut den nu gällande staten för sjukhuset tillsvidare skall äga tillämpning,

d) godkänna de i en vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1934 fogad »Förteckning över vissa i

stat icke uppförda löner och arvoden m. fl. ersättningar» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret m. fl.» upptagna arvoden, att utgå under budgetåret 1934/1935,

e) i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. med oförändrat belopp, 25,500,000 kronor,

f) medgiva, *ej mindre* att vid truppförband av infanteriet, kavalleriet eller artilleriet ledigbliven lön, vilken icke enligt eljest gällande bestämmelser tages i anspråk för beredande av lön åt vid truppförbandet anställd surnumerär fänrik (underlöjtnant) må under budgetåret 1934/1935 disponeras för beredande åt vid annat truppförband inom truppslaget anställd surnumerär fänrik (underlöjtnant) av lön enligt de grunder, som jämlikt i vederbörliga stater intagna bestämmelser om vissa lönedispositioner gälla beträffande i samma bestämmelser avsedd surnumerär fänrik (underlöjtnant), med rätt att därutöver åtnjuta de övriga förmåner, som tillkomma motsvarande ordinarie beställningshavare, *än även* att, i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, under budgetåret 1934/1935 må till surnumerär fänrik (underlöjtnant) vid armén utgå särskild kontant ersättning för dag med belopp motsvarande sammanlagda värdet av värnpliktig, likaledes för dag, tillkommande förmåner av penningbidrag, portion och ersättning för begagnande av egna persedlar.

6:o) **Avlöning till personal å övergångsstat vid armén.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6, sid. 23 och 24) att minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal å övergångsstat vid armén, nu 4,390,000 kronor, med 570,000 kronor till 3,820,000 kronor.

Uti en inom andra kammaren av herr *E. Andersson* i Stockholm m. fl. väckt motion (nr 410) har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att lön till militär på övergångsstat skall beräknas efter A-ort och att intet dyrtidstillägg skall utgå på dessa löner.

I fråga om de skäl, som motionärerna anført till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Beträffande det i motionen II: 410 framförda yrkandet vill utskottet erinra, att en motionsvis gjord liknande framställning förelåg till behandling vid 1931 och 1933 års riksdagar. Statsutskottet uttalade därvid, att utskottet icke funnit anledning tillstyrka, att riksdagen skulle frångå de år 1925 fastställda grunderna för avlöning till personal å övergångsstat och framtagna personal, som under en följd av år uppburit dyrtidstillägg, denna förmån. Motionen, som förty avstyrkts av utskottet, blev ej heller av riksdagen bifallen.

Då till stöd för den nu föreliggande motionen några nya skäl icke före-

Utskottet.

bragts, som skulle kunna föranleda utskottet att intaga en annan ståndpunkt till detta ärende, anser utskottet sig böra avstyrka motionen.

Mot Kungl. Maj:ts förslag har utskottet icke funnit anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr E. Anderssons i Stockholm m. fl. förevarande motion (II: 410), minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal å övergångsstat vid armén, nu 4,390,000 kronor, med 570,000 kronor till 3,820,000 kronor.

7:o) **Rekryteringskostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, sid. 24—26) att i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader med oförändrat belopp, 65,000 kronor.

I detta samband har utskottet till behandling förehaft en till riksdagen avlåten, den 28 februari 1934 dagtecknad proposition (nr 203), vari hemställts, att riksdagen måtte *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som i det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet för försvarsärenden nyssnämnda dag angivits, under budgetåret 1934/1935 anordna en för hela försvarsväsendet gemensam central civilanställningsbyrå, *dels ock* medgiva, att vad av de särskilda truppförbanden (kårerne) enligt stat tilldelade rekryteringsmedlen icke åtgår till utgifter för rekryteringsverksamheten må vid vederbörande truppförband (kår) användas till vidtagande av åtgärder till underlättande av avgående manskaps civilanställning.

Av det sistnämnda proposition bilagda utdraget av statsrådsprotokollet framgår, att kostnaderna för det tilltänkta centralorganets — »Försvarsväsendets centrala civilanställningsbyrå» — verksamhet beräknas till högst 20,000 kronor om året. Detta belopp förutsättes skola bestridas med 16,000 kronor av lantförsvarets anslag till rekryteringskostnader, med 3,500 kronor av sjöförsvarets motsvarande anslag samt med 500 kronor av den under flygvapnets ordinarie avlöningsanslag uppförda anslagsposten till rekryteringskostnader. Genom att vissa restriktioner vidtagas med avseende å utbetalande av s. k. värvararvoden, bland annat deras maximering till 20 kronor för rekryt, förutsätts kostnaderna för ifrågavarande centralorgans verksamhet kunna rymmas inom de särskilda försvarsgrenarnas rekryteringsanslag utan att ökning av dessa behöver ske av anledning, som här är i fråga. Beträffande det föreslagna centralorganets arbetsuppgifter förutsättes, enligt vad av åberopade statsrådsprotokollet framgår, att organet i viss mån skall komma att syssla även med en del mera allmänna rekryteringsfrågor, även om civilanställningsfrågorna komme att utgöra den huvudsakliga arbetsuppgiften. Den senare delen av Kungl. Maj:ts framställning avser att genom vederbörande truppmyndigheters försorg åtgärder skola vidtagas i civilanställningssyfte med anlitande av medel, som ej erfordras för direkta rekryteringskostnader.

Kungl. Maj:ts förslag om anordnande av en för hela försvarsväsendet gemensam central civilanställningsbyrå för handhavande av civilanställningsfrågor har ansetts vara en åtgärd till ernående av en mera tillfredsställande lösning av det för såväl staten som den enskilde betydelsefulla spörsmålet, som avser att öppna möjlighet till en tryggad existens för den personal, vilken efter en flerårig anställning vid försvarsväsendet måst lämna sin tjänst. Huruvida emellertid den enligt ifrågavarande förslag åsyftade organisationen kan anses vara den bästa möjliga, synes utskottet icke kunna nu avgöras, då detta bliver beroende på de uppnådda resultaten av verksamheten. Det gäller nämligen här att i mer än ett avseende försöka sig fram. Vad angår den föreslagna sammansättningen av personalen å den tilltänkta byrån anser utskottet, att möjlighet bör lämnas öppen att såsom ordförande därstädes insätta en civil person, om så skulle befinnas lämpligt.

Departementschefen har, enligt vad framgår av åberopade statsrådsprotokollet, förutsatt, att civilanställningsbyrån även skall i viss mån komma att syssla med en del mera allmänna rekryteringsfrågor. Detta föranleder utskottet att uttala, att nämnda byrås verksamhet beträffande rekryteringsfrågor bör vara så reglerad, att något intrång ej sker i truppmyndigheternas nuvarande befogenheter i rekryteringshänseende.

I anslutning härtill och med understrykande av den tilltänkta organisationens försöksvisa karaktär har utskottet ansett sig ej böra motsätta sig Kungl. Maj:ts här ifrågavarande förslag.

Anslagsberäkningen har icke givit utskottet anledning till någon erinran.

Under åberopande härav hemställer utskottet,

att riksdagen må

I) i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader med oförändrat belopp, 65,000 kronor;

II) med bifall till Kungl. Maj:ts i omförmälda proposition den 28 februari 1934 (nr 203) framställda förslag,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som angivits i det vid berörda proposition fogade utdrag av statsrådsprotokollet, under nästkommande budgetår anordna en för hela försvarsväsendet gemensam central civilanställningsbyrå,

b) medgiva, att vad av de särskilda truppförbanden (kårerna) enligt stat tilldelade rekryteringsmedlen icke åtgår till utgifter för rekryteringsverksamheten må vid vederbörande truppförband (kår) användas till vidtagande av åtgärder till underlättande av avgående manskaps civilanställning.

8:o) **Arméns reservstater.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9, sid. 28—30) att dels förklara, att de av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staterna för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat skola i oförändrat skick gälla för budgetåret 1934/1935, dels medgiva, att personal, som med rätt till pension under

budgetåret 1934/1935 avgår från arméns reservstater, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med de i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 289) angivna belopp, dels ock minska ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 600,000 kronor, med 20,000 kronor till 580,000 kronor.

Uti tvenne lika lydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 110) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindman m. fl.* (nr 221) har, bland annat, hemställts, att riksdagen måtte fatta beslut av innebörd, att uppsättandet av den år 1925 beslutade reservstaten för armén skall påbörjas enligt ett av chefen för generalstaben i skrivelse den 20 december 1933 avgivet förslag och att förevarande anslag för denskull måtte ökas från av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, 580,000 kronor, med 47,130 kronor till 627,130 kronor.

Beträffande de till stöd för motionärernas yrkande anförda skälen hänvisas till motionen I: 110.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt, får — under hänvisning till att chefens för generalstaben i omförmälda motioner åberopade skrivelse den 20 december 1933 alltjämt är beroende på Kungl. Maj:ts prövning — hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr *J. B. Johanssons m. fl.* och herr *Lindmans m. fl.* omförmälda motioner (I: 110 och II: 221), i vad de avse anslaget till arméns reservstater,

a) förklara, att de av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staterna för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat skola i oförändrat skick gälla för budgetåret 1934/1935;

b) medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1934/1935 avgår från arméns reservstater, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med de i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 289) angivna belopp;

c) minska ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 600,000 kronor, med 20,000 kronor till 580,000 kronor.

9:o) **Reservstat för furirer vid Gotlands trupper.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, sid. 30) hemställer utskottet,

att riksdagen må för *reservstat för furirer vid Gotlands trupper* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 21,000 kronor.

10:o) **Arméns personal över stat.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, sid. 30—32) att öka ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat, nu 540,000 kronor, med 500,000 kronor till 1,040,000 kronor.

Den föreslagna ökningen av detta anslag sammanhänger därmed, att arméns personal över stat förutsättes skola under budgetåret 1934/1935 tagas i anspråk för tjänstgöring i författningsenligt avsedd utsträckning.

Med avseende å den av departementschefen i förevarande sammanhang berörda frågan om vidtagande av åtgärd, i syfte att de reservofficerare och reservunderofficerare, vilka på grund av inställandet under budgetåret 1933/1934 av tjänstgöringen för arméns personal över stat ej fått tillfälle att utföra dem åliggande tjänstgöring, måtte medgivnas att efter eget åtagande och mot åtnjutande av författningsenlig ersättning fullgöra en befälsövning om tio dagar, vill utskottet tillstyrka detta förslag.

Utskottet, som ej har något att erinra mot beräkningen av det nu behandlade anslaget, hemställer,

att riksdagen må öka ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat, nu 540,000 kronor, med 500,000 kronor till 1,040,000 kronor.

11:o) **Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsmyndigheterna.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13, sid. 33—34) att, i avbidan på den särskilda proposition, som kunde komma att avlåtas i ämnet, beräkna ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsnämndernas ordförande till 28,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t uti en till riksdagen avlåten, den 9 februari 1934 dagtecknad proposition (nr 111) föreslagit riksdagen att *dels*, med utslutande ur riksstaten av ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsnämndernas ordförande, i riksstaten för budgetåret 1934/1935 uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsmyndigheterna, förslagsanslag», *dels ock* under detta anslag anvisa ett belopp av 28,000 kronor.

Utskottet vill erinra, att Kungl. Maj:t i proposition den 9 februari 1934 (nr 110) underställt riksdagen förslag till lag om anskaffning av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (häst- och fordonsanskaffningslag). Det av Kungl. Maj:t i förstnämnda proposition nr 111 framställda förslaget hänför sig till de ändrade grunder för anskaffning av hästar och hästfordon för krigsmaktens ställande på krigsfot, som innefattas i sistnämnda proposition nr 110. Riksdagen har numera bifallit omförmälda lagförslag.

I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) med utslutande ur riksstaten av ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningsnämndernas ordförande, i riksstaten för budgetåret 1934/1935 uppföra ett nytt ordinarie anslag, benämnt »Rese- och trakta-

Utskottet.

Utskottet.

mentskostnader m. m. för hästuttagningsmyndigheterna, förslagsanslag»,

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 28,000 kronor.

12:o) **Resestipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, sid. 35 och 36) hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

13:o) **De värnpliktigas avlöning.** I fråga om Kungl. Maj:ts framställning rörande anslaget till de värnpliktigas avlöning (punkt 16) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

14:o) **Understöd åt vissa värnpliktigas familjer. Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 17 och 18, sid. 37 och 38) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) öka ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 56,000 kronor, med 19,000 kronor till 75,000 kronor;

b) öka ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 750,000 kronor, med 250,000 kronor kronor till 1,000,000 kronor.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

15:o) **Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19, sid. 38—42) att öka ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 319,300 kronor, med 265,700 kronor till 585,000 kronor.

I förenämnda av herr *J. B. Johansson m. fl.* och herr *Lindman m. fl.* väckta motioner (I: 110 och II: 221) har, bland annat, hemställts, att riksdagen måtte besluta att öka undervisningsanslaget, utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit, med ytterligare 195,000 kronor.

Beträffande skälen till motionärernas hemställan får utskottet hänvisa till motionen I: 110.

Medelsbehovet under ordinarie undervisningsanslaget har av Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

Titel I. Undervisningsmateriel	kronor	62,307:—
Titel II. De fasta undervisningsverken m. m.....	»	429,300:—
Titel III. Särskilda skolor och utbildningskurser samt oförutsedda behov	»	235,000:—
Summa kronor		726,607:—

eller, i avrundat tal, 727,000 kronor. Då emellertid enligt verkställd undersökning för täckande av detta medelsbehov vore att räkna med, att å anslaget vid nu löpande budgetårs utgång förefunnnes reservationer till ett belopp av 142,000 kronor, har anslagsäskandet å riksstaten för nästa budgetår kunnat begränsas till (727,000 — 142,000 =) 585,000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå ordinarie undervisningsanslaget av Kungl. Maj:t beräknats. På grund härav får utskottet avstyrka det motionsvis framställda yrkandet.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner I: 110 och II: 221, i vad de avse undervisningsanslaget, öka ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 319,300 kronor, med 265,700 kronor till 585,000 kronor.

16:o) **Studiestipendier.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, sid. 43) hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie reservationsanslaget till studiestipendier utan angivet belopp.

17:o) **Understöd åt föreningar och till skrifers utgivande.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, sid. 43 och 44) hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, nu 8,900 kronor, med 3,700 kronor till 12,600 kronor.

18:o) **Täckande av förlust genom utgivande av krigsvetenskapsakademiens tidsskrift m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 22, sid. 44 och 45) framställt förslag av innebörd, att den förlust å 4,530 kronor 92 öre, som utgivandet av krigsvetenskapsakademiens tidskrift och handlingar för år 1932 på grund av minskad prenumeration å och annonsering i tidskriften åsamkat akademien, måtte täckas av statsmedel, för vilket ändamål ett extra anslag å 4,531 kronor av Kungl. Maj:t äskats å riksstaten för budgetåret 1934/1935.

I enlighet med Kungl. Maj:ts framställning hemställer utskottet,
att riksdagen må till *täckande av förlust genom utgivande av krigsvetenskapsakademiens tidskrift m. m.* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 4,531 kronor.

19:o) **Frivilliga skytteväsendets befrämjande.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen medgiva (punkt 23, sid. 45—47), att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under första halvåret 1934 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma tid äro bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Uti två likalydande motioner, väckta, den ena av herr *E. B. Andersson m. fl.* inom första kammaren (nr 30) och den andra av herr *Nilsson* i Hörby *m. fl.* inom andra kammaren (nr 60) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att till det frivilliga skytteväsendets befrämjande för budgetåret 1934/1935 under fjärde huvudtiteln anvisa ett anslag av 95,625 kronor.

Vidare har uti två likalydande motioner, den ena väckt inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 78) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindman m. fl.* (nr 224), hemställts, att riksdagen ville besluta, att för det frivilliga skytteväsendets befrämjande för budgetåret 1934/1935 anvisa ett anslag under fjärde huvudtiteln av 280,875 kronor, samt att Kungl. Maj:t måtte medgivas rätt att utav reserverade medel å skytteanslaget under budgetåret 1934/1935 disponera medel för utbetalande av dyrtidstillägg åt sekreteraren och övriga biträden å skytteförbundens överstyrelses expedition enligt de grunder, som komma att för sagda budgetår fastställas för dyrtidstillägg till andra befattningshavare i statens tjänst.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna I: 30 och 78.

Under en följd av år har riksdagen anvisat anslag till det frivilliga skytteväsendets befrämjande. I riksstaten för budgetåret 1931/1932 upptogs för berörda ändamål ett extra reservationsanslag av 470,000 kronor. För budgetåret 1932/1933 blev anslaget sänkt till 280,875 kronor. Vid anslagsfrågans behandling i 1933 års statsverksproposition förklarade sig föredragande departementschefen — under erinran om att behövligheten av anslag å riksstaten för ifrågavarande ändamål sedan länge varit starkt omtvistad och då alla besparingsmöjligheter måste utnyttjas — ej böra föreslå, att i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptoges anslag till det frivilliga skytteväsendets befrämjande. Emellertid anvisade riksdagen, i anledning av väckta motioner, för innevarande budgetår ett extra reservationsanslag å 82,900 kronor för ändamålet.

1933 års riksdag (skrivelse nr 277) medgav vidare, bland annat, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, finge från förefintliga reservationer under extra

anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1933 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år vore eller kunde vara bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Skytteförbundens överstyrelse har i skrivelse den 27 juli 1933 hemställt, att för budgetåret 1934/1935 måtte anvisas ett anslag av 470,000 kronor. I häröver avgivet utlåtande har arméförvaltningen på anförda skäl hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till det frivilliga skytteväsendets befrämjande för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag av 280,875 kronor.

Med avseende å detta anslagsäskande har departementschefen för egen del anfördt:

»Under åberopande av vad jag vid behandlingen av frågan om anslag till den frivilliga skytterörelsen för innevarande budgetår anförde i 1933 års statsverksproposition och med framhållande därjämte, hurusom det statsfinansiella läget tvingat mig att vid uppgörandet av förslag till utgifter under fjärde huvudtiteln för budgetåret 1934/1935 dels icke alls upptaga andra, väl motiverade förslag från myndigheterna och dels beträffande ett flertal anslagsposter, även sådana som avse medel till underhåll och övningar, föreslå avsevärda nedprutningar av de belopp, vilka myndigheterna ansett nödvändiga, kan jag ej tillstyrka, att medel å nästkommande budgetårs riksstat avses för här ifrågakvarande ändamål.»

Enligt av riksdagen fattade, respektive kalenderår från och med år 1920 till och med år 1933 avseende beslut, har den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personal, som är för sitt uppehälle uteslutande hänvisad till sin avlöning från överstyrelsen — d. v. s. hela personalen med undantag av kassaförvaltaren — uppburit dyrtidstillägg enligt de i fråga om dyrtidstillägg för befattningshavare i statens tjänst gällande grunder. Kostnaderna härför hava bestritts av reservationer å till det frivilliga skytteväsendets befrämjande anvisade medel.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 augusti 1933 har skytteförbundens överstyrelse gjort framställning om beredande åt samtliga befattningshavare hos överstyrelsen, d. v. s. sekreteraren, kassaförvaltaren och tre kvinnliga biträden, av dyrtidstillägg under första halvåret 1934 samt budgetåret 1934/1935 enligt för statens befattningshavare gällande grunder. Arméförvaltningen har tillstyrkt ifrågakvarande framställning, utom i vad den avser dyrtidstillägg åt kassaförvaltaren.

Beträffande här ifrågakvarande framställning har departementschefen yttrat:

»Såsom den lämnade redogörelsen giver vid handen, hava fattade beslut om dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare hos överstyrelsen hänförts till respektive kalenderår. Det torde vara med billighet överensstämmande, att sekreteraren och de kvinnliga biträdena komma i åtnjutande av förmånen av dyrtidstillägg såsom hittills; dock att, då jag ej funnit mig kunna förorda anvisande av anslag till den frivilliga skytterörelsen å riksstaten för budgetåret 1934/1935, beslutet rörande nämnda förmåns fortsatta utgående bör begränsas att avse den tid, för vilken statsanslag blivit beviljat, d. v. s. ytterligare första halvåret 1934. Jag tillstyrker alltså, att av riksdagen inhämtas medgivande att för sådant ändamål disponera å extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande förefintliga reservationer, vilka därtill torde lämna tillgång.»

Utskottet.

Även för nästkommande budgetår torde medel böra anvisas för understöd åt det frivilliga skytteväsendet. Vad storleken av anslagsbeloppet beträffar finner sig utskottet, med hänsyn till nödvändigheten av att begränsa statsutgifterna, böra allenast så till vida tillmötesgå de av överstyrelsen och arméförvaltningen framställda kraven på ökad medelsanvisning för hithörande ändamål, att utskottet — i enlighet med vad som yrkats i de av herr Elof Andersson m. fl. och herr Nilsson i Hörby m. fl. väckta motionerna I: 30 och II: 60 — förordar anslagets upptagande med 95,625 kronor. Den sålunda föreslagna ökningen av anslaget med 12,725 kronor i förhållande till den för innevarande budgetår disponibla summan avser att i viss utsträckning tillgodose behovet av understöd åt skytteföreningarna för ordnande av skjutbanor.

Vad angår frågan om dyrtidstillägg åt viss hos skytteförbundens överstyrelse anställd personal, finner sig utskottet — i anslutning till den av utskottet förordade medelsanvisningen och i överensstämmelse med yrkande i nyssnämnda motioner (I: 78 och II: 224) — böra tillstyrka riksdagen medgiva, att, utöver första halvåret 1934, dylikt tillägg må utbetalas jämväl under budgetåret 1934/1935 enligt för statens befattningshavare gällande grunder.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) med bifall till herr Elof Anderssons m. fl. och herr Nilssons i Hörby m. fl. omförmälda motioner (I: 30 och II: 60) och med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. förevarande motioner (I: 78 och II: 224), i vad de sistnämnda avse beviljande av högre anslag, till det *frivilliga skytteväsendets befrämjande* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 95,625 kronor,

b) medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under första halvåret 1934 samt under budgetåret 1934/1935 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma tid äro eller kunna vara bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

20:o) **Skrivmaterialier och expenser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, sid. 47 och 48) hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser, nu 600,000 kronor, med 38,000 kronor till 638,000 kronor.

21:o) **Generalstabens översiktskarta över Sverige. Konservering av vissa samlingar i krigsarkivet.** På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 26 och 27, sid. 49 och 50) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) för underhåll av *generalstabens översiktskarta över Sverige* i skalan 1:400,000 för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 7,200 kronor;

b) för *konservering av vissa samlingar i krigsarkivet* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor.

22:o) **Verket »Sveriges krig åren 1611—1632».** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28, sid. 50 och 51) att för fortsatta arbeten å verket »Sveriges krig åren 1611—1632» för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

Enligt den ursprungliga huvudplanen för utgivandet av det krigshistoriska verk, som här är i fråga, skulle verket avse Sveriges krig åren 1611—1648; under år 1931 ägde en omläggning i arbetsplanen rum, som innebar att verkets omfattning inskränktes till att avse tiden 1611—1632. Av statsrådsprotokollet framgår, att av det enligt kostnadsplanen beräknade beloppet, 160,000 kronor, för verket i dess ursprungligen åsyftade omfattning — vilken plan allenast avsåg utgifterna för de ordinarie forsknings- och kartarbetena — hava hittills utgått 147,000 kronor. Härutöver hava för beredande av ersättning åt civila vetenskapsmän, vilka biträtt vid författandet av vissa delar av verket, anvisats tillhoppa 38,000 kronor. Hitintills hava alltså — förutom avlöningsmedel åt den personal tillhörande försvarsväsendet, som tagits i anspråk för ändamålet — tillhoppa av statsmedel utbetalats 185,000 kronor. Om härtill lägges det för nästkommande budgetår av Kungl. Maj:t begärda anslaget, 10,000 kronor, samt de ytterligare medel, som kunna erfordras för arbetets slutförande — enligt av utskottet inhämtad uppgift uppskattade till ett belopp av 10,000 kronor — skulle således totalsumman, inberäknat ersättning till civila vetenskapsmän, för utarbetande av verket enligt den år 1931 beslutade begränsade omfattningen överstiga 200,000 kronor. Erforderliga medel för verkets tryckning återstå därefter att anvisa.

Utskottet, som finner kostnaderna för utarbetandet av förevarande publikation anmärkningsvärt höga, inskränker sig emellertid, med konstaterande av att för arbetets slutförande, utöver det för budgetåret 1934/1935 av Kungl. Maj:t begärda anslaget, ytterligare erfordras 10,000 kronor, att uttala sin förväntan, att arbetet å verket slutföres så skyndsamt som möjligt inom den sålunda beräknade kostnadsramen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för fortsatta arbeten å *verket »Sveriges krig åren 1611—1632»* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

D. Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.

23:o) **Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29, sid. 51 --54) att öka ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 5,150,000 kronor, med 1,269,000 kronor till 6,419,000 kronor.

Med utgångspunkt från en normalportionsstat av den beskaffenhet, som av Kungl. Maj:t genom brev den 7 mars 1929 fastställts, har departementschefen för budgetåret 1934/1935 räknat med ett normalportionspris av 64 öre. Övriga mathållningskostnader hava liksom tidigare uppskattats till ett belopp av 12 öre för man och dag. Utgifterna för manskapets mathållning beräknas i enlighet härmed efter ett dagskostnadsbelopp av $(64 + 12 =) 76$ öre. Kostnaderna för avlöning och underhåll av den kvinnliga personal, som för tillämpning av systemet med individuell utspisning m. m. avses att vara anställd vid arméns matinrättningar, hava för budgetåret 1934/1935 beräknats till 600,000 kronor. De merkostnader å anslaget, som bliva en följd av att i manskapets mathållning ingående kvantitet margarin, i enlighet med departementschefens förslag, utbytes mot smör, hava för budgetåret 1934/1935 beräknats till 488,000 kronor.

Utskottet.

Med erinran om att riksdagen godkänt Kungl. Maj:ts förslag till beräkning av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under nästkommande budgetår, tillstyrker utskottet den framlagda beräkningen av ordinarie mathållningsanslaget för samma budgetår.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må öka ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 5,150,000 kronor, med 1,269,000 kronor till 6,419,000 kronor.

24:o) **Munderingsutrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, sid. 54 och 55), hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 3,300,000 kronor, med 10,000 kronor till 3,290,000 kronor.

25:o) **Kasernutredning, intendenturfordon m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31, sid. 55—57) att minska ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 957,000 kronor, med 72,000 kronor till 885,000 kronor.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag till beräkning av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga under budgetåret 1934/1935 har redan av riksdagen godkänts. Vidkommande antalet underhållsdagar för hästar föranleder Kungl. Maj:ts beräkning därav för nästa budgetår ej till någon erinran.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 957,000 kronor, med 72,000 kronor till 885,000 kronor.

26:o) **Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, sid. 57 och 58) hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt, nu 2,880,000 kronor, med 255,000 kronor till 3,135,000 kronor.

27:o) **Remontering. Furagering. Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon. Truppförbandens övningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 33—36, sid. 58—66) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) öka ordinarie reservationsanslaget till remontering, nu 369,000 kronor, med 62,000 kronor till 431,000 kronor;

b) öka ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 2,018,000 kronor, med 34,000 kronor till 2,052,000 kronor;

c) öka ordinarie reservationsanslaget till anskaffning, underhåll och drift av motorfordon, nu 254,000 kronor, med 71,000 kronor till 325,000 kronor;

d) minska ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 934,000 kronor, med 134,000 kronor till 800,000 kronor.

28:o) **Fält- och fälttjänstövningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37, sid. 66 och 67) att i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar utan angivet belopp.

I förut omförmälda av herr *J. B. Johansson m. fl.* inom första kammaren och av herr *Lindman m. fl.* inom andra kammaren väckta motioner (I: 110 och II: 221) har med avseende å förevarande anslag hemställts, att riksdagen måtte besluta att i riksstaten för budgetåret 1934/1935 uppföra anslaget med 700,000 kronor.

Beträffande de skäl, som motionärerna åberopa till stöd för ifrågavarande hemställan, får utskottet hänvisa till motionen I: 110.

Ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar var i riksstaten från och med budgetåret 1926/1927 till och med budgetåret 1932/1933 uppfört med 700,000 kronor eller samma belopp, vartill anslaget upptogs i kostnadsberäkningarna för den år 1925 beslutade försvarsorganisationen. För innevarande budgetår har, på grund av rådande statsfinansiella förhållanden, någon medelsanvisning å anslaget ej ägt rum.

I skrivelse till arméförvaltningens intendentsdepartement har chefen för generalstaben anfört, bland annat, att ett återupptagande under budgetåret 1934/1935 av de årligen under en lång följd av år genomförda större fälttjänstövningarna vore av det allra största värde. Då emellertid dessa övningar medförde avsevärda kostnader, ville generalstabschefen icke påyrka ett anslag, stort nog att möjliggöra sådana övningar. Så mycket angelägnare vore det då, att anslaget till fält- och fälttjänstövningar medgäve genomförande av sådana fälttjänstövningar, som planlades av arméfördelnings- och motsvarande chefer, samt att fältövningar kunde äga rum i vanlig utsträckning. Kostnaderna beräknades av chefen för generalstaben till: för fältövningar 102,500 kronor, för fälttjänstövningar 312,000 kronor samt för oförutsedda utgifter 15,500 kronor eller alltså sammanlagt till 430,000 kronor. Då av besparingar å förevarande anslag från budgetåret 1932/1933 ett belopp av 160,000 kronor beräknades kvarstå odisponerat till budgetåret 1934/1935, erfordrades således ett anslag av 270,000 kronor för nästa budgetår. I skrivelse till Kungl. Maj:t den 31 augusti 1933 har arméförvaltningen, med förmälan att ämbetsverket till fullo biträdde chefens för generalstaben framställning, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar med 270,000 kronor.

För egen del har departementschefen yttrat:

»Under nuvarande statsfinansiella förhållanden anser jag mig ej heller i avseende å budgetåret 1934/1935 kunna ifrågasätta någon medelsanvisning å förevarande anslag. Några större fälttjänstövningar kunna alltså icke komma till stånd under nämnda budgetår, och frågan om anordnande av sådana mindre övningar, som för utbildningen må anses önskvärda, får bliva beroende på storleken av för ändamålet tillgängliga reservationer å anslaget.»

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motionerna I: 110 och II: 221, i vad de avse anslaget till fält- och fälttjänstövningar, i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar utan angivet belopp.

29:o) **Engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel.** Uti förutnämnda av herr J. B. Johansson m. fl. inom första kammaren och herr Lindman m. fl. inom andra kammaren väckta motioner (I: 110 och II: 221) har, bland annat, hemställts, att riksdagen måtte besluta att för bestridande av engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel anvisa ett anslag av 68,000 kronor.

Beträffande skälen till ifrågavarande yrkande får utskottet hänvisa till motionen I: 110.

I kostnadsberäkningarna för 1925 års härordning hava upptagits vissa engångskostnader för materielanskaffning. Ifrågavarande kostnader hava av-

setts att fördelas på en period av tio år. Bland den till anskaffning avsedda materielen ingår intendenturmateriel (pionjärmateriel för infanteriet, signalmateriel m. m.) till en beräknad kostnad av 340,000 kronor. För vart och ett av budgetåren 1927/1928—1932/1933 har anvisats en tiondedel av nyssnämnda summa. Tillhoppa hava sålunda hittills av här omförmälda engångskostnadsbelopp anvisats ($6 \times 34,000 =$) 204,000 kronor. Med hänsyn till den statsfinansiella situationen har någon medelsanvisning för ändamålet ej ägt rum för budgetåret 1933/1934. Av samma skäl har departementschefen ej funnit sig kunna förorda, att medel härför beredas å riksstaten för budgetåret 1934/1935.

I anslutning till den av föredragande departementschefen uttalade uppfattningen i denna fråga hemställer utskottet,

Utskottet.

att de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motioner I: 110 och II: 221, i vad de avse anslag till engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel, ej må av riksdagen bifallas.

E. Sjukvård m. m.

30:o) **Sjuk- och veterinärvård m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40, sid. 68 och 69) att öka ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 476,000 kronor, med 22,000 kronor till 498,000 kronor.

Utskottet vill erinra om, att riksdagen godkänt Kungl. Maj:ts förslag till beräkning av antalet tjänstgöringsdagar under budgetåret 1934/1935 för värnpliktiga. I anslutning härtill och med framhållande, att Kungl. Maj:ts beräkning av förevarande anslag, i vad det sammanhänger med eller är oberoende av antalet tjänstgöringsdagar, ej föranlett någon erinran, hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 476,000 kronor med 22,000 kronor till 498,000 kronor.

31:o) **Arméns bakteriologiska laboratorium. Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 41 och 42, sid. 69 och 70) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum,

a) till bestridande av kostnaderna för *arméns bakteriologiska laboratorium* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor;

b) till befrämjande av det *frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

32:o) **Engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel.** I förenämnda av herr *J. B. Johansson m. fl.* och herr *Lindman m. fl.* väckta motioner (I: 110 och II: 221) har, bland annat, hemställts, att riksdagen måtte besluta att för bestridande av engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel anvisa ett anslag av 60,000 kronor.

I fråga om skälen till detta yrkande hänvisas till motionen I: 110.

I kostnadsberäkningarna för 1925 års härordning hava upptagits vissa engångskostnader för materielanskaffning, vilka avsetts att fördelas på en period av tio år. För anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel har beräknats ett belopp av 600,000 kronor. För vart och ett av budgetåren 1927/1928—1932/1933 har anvisats en tiondedel av nämnda belopp eller således tillhoppa $(6 \times 60,000) = 360,000$ kronor. För innevarande budgetår har, med hänsyn till rådande statsfinansiella läge, något anslag ej utgått för ifrågavarande ändamål. Av enahanda skäl har departementschefen ej ifrågasatt något anslag härtill för nästkommande budgetår.

Utskottet.

I överensstämmelse med föredragande departementschefens ståndpunkt i detta ärende finner sig utskottet böra hemställa,

att de av herr *J. B. Johansson m. fl.* och herr *Lindman m. fl.* väckta motioner I: 110 och II: 221, i vad de avse anslag till engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel, ej må av riksdagen bifallas.

33:o) **Vissa ändringsarbeten vid garnisonssjukhuset i Stockholm.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, sid. 70—73) hemställer utskottet,

att riksdagen må för *vissa ändringsarbeten vid garnisonssjukhuset i Stockholm* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 48,600 kronor.

F. Vapen och ammunition.

34:o) **Vapen och ammunition m. m.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning rörande ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m. (punkt 45) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här erinra.

35:o) **Engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel.** I fråga om Kungl. Maj:ts framställning om anslag till engångskostnader för anskaffning av

artillerimateriel (punkt 46) jämte i ämnet väckta motioner avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande; vilket härmed
anmäles.

36:o) **Underhåll av och försök med stridsvagnar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, sid. 77) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *underhåll av och försök med stridsvagnar* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 50,000 kronor.

37:o) **Underhåll och drift av motorfordon vid artilleriet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, sid. 77 och 78) hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till underhåll och drift av motorfordon vid artilleriet, nu 220,000 kronor, med 80,000 kronor till 300,000 kronor.

38:o) **Försök med infanterikanoner.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till försök med infanterikanoner (punkt 49) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

39:o) **Underhåll av kavalleriets pansarbilmateriel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50, sid. 80 och 81) hemställer utskottet,

att riksdagen må för *underhåll av kavalleriets pansarbil-materiel* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

40:o) **Anskaffning av gasmasker. Anskaffning av granatkastarmateriel.** Med avseende å Kungl. Maj:ts framställningar om anslag för anskaffning av gasmasker (punkt 51) och av granatkastarmateriel (punkt 52) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

G. Byggnader och ingenjörmateriel.

41:o) **Nytt ammunitionsförråd vid Vendes artilleriregemente. Ny vattenledning vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar om anslag för nytt ammunitionsförråd vid Vendes artilleriregemente (punkt 54) och för ny vattenledning vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet (punkt 55) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

42:o) **Ingenjörmateriel. Underhåll och drift av arméns radiomateriel.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 56 och 57, sid. 88 och 89) hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) minska ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel, nu 150,000 kronor, med 75,000 kronor till 75,000 kronor;
- b) öka ordinarie reservationsanslaget till underhåll och drift av arméns radiomateriel, nu 44,000 kronor, med 11,000 kronor till 55,000 kronor.

43:o) **Engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58, sid. 89 och 90) att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

I omförmälda motioner av herr *J. B. Johansson m. fl.* (I: 110) och herr *Lindman m. fl.* (II: 221) har med avseende å detta anslag hemställts, att riksdagen måtte öka den av Kungl. Maj:t äskade summan med 70,500 kronor och alltså upptaga anslaget till 145,500 kronor.

Beträffande skälen till detta yrkande hänvisas till motionen I: 110.

I kostnadsberäkningarna för 1925 års härordning hava upptagits vissa engångskostnader för materielanskaffning. Ifrågavarande kostnader avses att fördelas på en period av tio år. Bland den till anskaffning avsedda materielen ingår följande ingenjörmateriel till nedan angivna kostnadsbelopp:

radiomateriel	kronor	700,000: —
tung pontonmateriel	»	250,000: —
diverse fortifikationsmateriel	»	270,000: —
Summa kronor		1,220,000: —.

Till bestridande av engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel har riksdagen för vart och ett av budgetåren 1926/1927—1932/1933 såsom extra reservationsanslag anvisat en tiondedel av det för ändamålet avsedda totala kostnadsbeloppet, eller 122,000 kronor. För innevarande budgetår har riksdagen, i enlighet med Kungl. Maj:ts i 1933 års statsverksproposition framställda förslag, för ändamålet anvisat 75,000 kronor eller den summa, som beräknats ungefärligen täcka medelsbehovet för den till anskaffning vid försvarsväsendets egna verkstäder avsedda materielen. Av de sålunda anvisade medlen, tillhopa 929,000 kronor, hava jämlikt särskilda av Kungl. Maj:t meddelade beslut disponerats för anskaffning av radiomateriel 581,700 kronor, för anskaffning av tung pontonmateriel 206,400 kronor och för anskaffning av diverse fortifikationsmateriel 140,900 kronor.

Departementschefen har ansett, att för budgetåret 1934/1935 borde, liksom för innevarande budgetåret skett, för här ifrågavarande ändamål anvisas allenast 75,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motioner I: 110 och II: 221, i vad de avse anskaffning av ingenjörmateriel, till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

44:o) **Arméns brevduveväsende.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, sid. 90) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *arméns brevduveväsende* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

45:o) **Utvidgning av Skillingaryds skjutfält.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, sid. 91—96) hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att för *utvidgning av Skillingaryds skjutfält* må disponeras ett belopp av 45,000 kronor ur lantförsvarets fonderade arrendemedel.

H. Diverse.

46:o) **Ersättning för rustning och rotering. Extra utgifter. Ersättning till staden Lund.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 61, 62 och 63, sid. 96—98) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) minska ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 245,000 kronor, med 45,000 kronor till 200,000 kronor;

b) öka ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 150,000 kronor, med 110,000 kronor till 260,000 kronor;

c) för gäldande av viss *ersättning till staden Lund* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

47:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret. Vissa motioner.** Be-
träffande Kungl. Maj:t framställning rörande anslag till dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret (punkt 64) samt det i motionerna I: 110 och II: 221 framställda förslaget rörande anslag till möjliggörande av förtidsavgång för officerare och underofficerare ävensom det i motionen II: 33 gjorda yrkandet om anvisande av medel för motorisering av Gotlands infanterikår m. m. avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtanden; vilket härmed

anmäles.

III. SJÖFÖRSVARET.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

48:o) **Marinförvaltningen.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, sid. 99 och 100) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) förklara, att den av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staten för marinförvaltningen skall i oförändrat skick gälla under budgetåret 1934/1935,

b) i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen med oförändrat belopp, 228,800 kronor.

49:o) **Förstärkning av marinförvaltningens arbetskrafter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66, sid. 100) att för förstärkning av marinförvaltningens arbetskrafter för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 12,226 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 19 januari 1934 dagtecknad proposition (nr 59), under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels, med ändring av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under fjärde huvudtiteln, punkt 66, framlagda förslag, för förstärkning av marinförvaltningens arbetskrafter för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 21,604 kronor,

dels ock medgiva, att för avlönande under tiden 1 januari—30 juni 1934 av en å marinförvaltningens tekniska revision tjänstgörande pensionerad underofficer samt tre därstädes tjänstgörande icke-ordinarie befattningshavare må av det för budgetåret 1933/1934 anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter tagas i anspråk ett belopp av högst 5,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, att å marinförvaltningens revisionskontor, vars arbetskrafter befunnits otillräckliga för utövande av en effektiv kameral kontroll av marinens räkenskaper, skulle anställas två extra revisorer. Kostnaderna härför hava beräknats till 12,226 kronor. Vidare skulle för tjänstgöring å ämbetsverkets tekniska revision, vilken numera blivit omlagd och erhållit ett betydligt utvidgat arbetsfält, anställas en pensionerad underofficer mot arvode av 2,130 kronor för år räknat samt tre icke-ordinarie befattningshavare med löner, två enligt 7:e lönegraden och en enligt 5:e lönegraden i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet intagna löneplanen för extra ordinarie tjänstemän (Eo). Av-

löningskostnaderna hava beräknats till 9,378 kronor. Sammanlagda kostnaderna skulle alltså uppgå till 21,604 kronor.

Departementschefen har meddelat, att Kungl. Maj:t genom brev den 29 december 1933 föreskrivit, att kostnaderna för avlönande av förenämnda befattningshavare vid tjänstgöring i marinförvaltningens tekniska revision under tiden 1 januari—30 juni 1934 tillsvidare skulle förskjutas av sjöförsvarets anslag till extra utgifter. Samtliga ifrågavarande kostnader, inberäknat utgifter för dyrtidstillägg, hava uppskattats till högst 5,000 kronor. Då dessa kostnader icke syntes departementschefen böra slutligen stanna å sjöförsvarets anslag till extra utgifter, borde riksdagens medgivande inhämtas, att för ändamålet erforderligt belopp finge tagas i anspråk från det för innevarande budgetår anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter. Det skulle sedermera få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut, varigenom sjöförsvarets anslag till extra utgifter bereddes ersättning för vad därifrån för ifrågavarande ändamål förskjutits.

Den framlagda anslagsberäkningen och det av departementschefen i samband därmed framställda förslaget, att det för innevarande budgetår anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter måtte få tagas i anspråk för angivna ändamål hava icke föranlett någon erinran från utskottets sida.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) för *förstärkning av marinförvaltningens arbetskrafter* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 21,604 kronor;

b) medgiva, att för avlönande under tiden 1 januari—30 juni 1934 av en å marinförvaltningens tekniska revision tjänstgörande pensionerad underofficer samt tre därstädes tjänstgörande icke-ordinarie befattningshavare må av det för budgetåret 1933/1934 anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter tagas i anspråk ett belopp av högst 5,000 kronor.

50:o) **Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67, sid. 100—112) att

dels godkänna de vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stater för mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ekle-siastikstat och flottans poliskår m. fl., sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan och marinens underofficersskolor, att gälla under budgetåret 1934/1935,

dels godkänna de i en vid nämnda statsrådsprotokoll fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, sjöförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

dels förklara, att de av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staterna för vid flottans sjukhus i Karlskrona anställd personal, sjöruddföringsbefälhavare med biträden och skeppsgosseskolorna skola i oförändrat skick gälla under budgetåret 1934/1935,

dels medgiva att, i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, under budgetåret 1934/1935 må till surnumerär fänrik (underlöjtnant, marinunderintendent) vid marinen utgå särskild kontant ersättning för dag med belopp, motsvarande sammanlagda värdet av värnpliktig, likaledes för dag, tillkommande förmåner av penningbidrag, portion och ersättning för begagnande av egna persedlar,

dels ock i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl. med oförändrat belopp, 11,500,000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t i förut omnämnda, den 9 mars 1934 dagtecknade propositionen (nr 255) föreslagit riksdagen, bland annat, att

dels godkänna de vid statsrådsprotokollet den 9 mars 1934 fogade förslag till stater för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår m. fl. samt kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl., att gälla under budgetåret 1934/1935,

dels förklara, att den av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staten för vid marininstaben anställd personal skall i oförändrat skick gälla under budgetåret 1934/1935.

Ordinarie förslagsanslaget till avlöning åt personal vid kårer och stater m. fl. har i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptagits med 11,500,000 kronor.

I fråga om staten för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår har departementschefen föreslagit, att antalet flaggkorpralsbeställningar ökas från 204 till 229, under det att antalet underofficersbeställningar av 3:e graden minskas från 136 till 111. Detta skulle medföra en minskning av anslagsbehovet under denna stat med 17,500 kronor. Beträffande staten för kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl. har föreslagits, att antalet flaggkorpralsbeställningar skulle ökas med 5 eller från 26 till 31 samt antalet beställningar för underofficerare av 3:e graden, som i nu gällande stat upptagits med 33, skulle i motsvarande grad minskas och sålunda upptagas med 28. Härigenom skulle anslagsbehovet under förevarande stat kunna minskas med 3,500 kronor.

Departementschefen har vidare föreslagit, att å staten för flottans poliskår uppföras 2 nya beställningar för extra konstaplar med arvoden enligt av Kungl. Maj:t fastställd löneplan. Samtidigt borde antalet beställningar för konstaplar å övergångsstat minskas från 21 till 19. Den i staten upptagna anslagsposten för arvoden till konstaplar och överkonstaplar bör på grund härav minskas från förslagsvis 133,640 kronor med 6,816 kronor till förslagsvis 126,824 kronor, varjämte i staten böra uppföras arvoden till extra konstaplar i Karlskrona med förslagsvis 5,832 kronor.

Med avseende å staten för sjökrigsskolan har föreslagits ökning med en klass marinintendentskadetter.

Under staten för marinens underofficersskolor har upptagits ett belopp

av 500 kronor att stå till marinförvaltningens disposition för fyllande av tillfälligt uppkommande behov av lärararvoden vid de olika skolorna. Vidare har föreslagits ökning av det för kustartilleriets underofficersskola avsedda beloppet med 5,100 kronor till 9,250 kronor, varigenom möjlighet komme att beredas myndigheterna att ordna undervisningen vid nämnda skola så, att likvärdighet i viss utsträckning kunde ernås mellan examen därstädes och realexamen.

Departementschefen har vidare erinrat, att det på grund av 1928 års riksdags beslut skulle få ankomma på Kungl. Maj:t att med hänsyn till i varje särskilt fall föreliggande omständigheter besluta, i vad mån underofficerare eller underbefäl vid armén, vilka antagits såsom elever vid krigsskolan, skulle få behålla med innehavande beställning förenade avlöningsförmåner. Departementschefen har nu hemställt om enahanda medgivande beträffande underbefäl och underofficerare vid flottan eller kustartilleriet, vilka antagits såsom elever vid sjökrigsskolan.

I fråga om övriga under detta anslag upptagna poster hava endast obetydliga jämkningar ägt rum.

Medelsbehovet under anslaget har av departementschefen beräknats till i runt tal 11,500,000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå anslaget beräknats, eller mot de förslag, som av Kungl. Maj:t framlagts i samband med förevarande anslagsäskande.

Utskottet.

•

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1934 fogade förslag till stater för marin-ingenjörskåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl., sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan och marinens underofficersskolor, ävensom de vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 9 mars 1934 fogade förslag till stater för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår m. fl. samt kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl., att gälla under budgetåret 1934/1935;

b) förklara, att de av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staterna för vid marinstaben anställd personal, vid flottans sjukhus i Karlskrona anställd personal, sjöruddföringsbefälhavare med biträden och skeppsgosseskolorna skola i oförändrat skick gälla under budgetåret 1934/1935;

c) godkänna de i en vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1934 fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, sjöförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden, samt

d) medgiva, att, i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, under budgetåret 1934/1935 må till surnummerär fänrik (underlöjtnant, marinunderintendent) vid marinen utgå särskild kontant ersättning för dag med belopp, motsvarande sammanlagda värdet av värnpliktig, likaledes för dag, tillkommande förmåner av penningbidrag, portion och ersättning för begagnande av egna persedlar;

e) i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl. med oförändrat belopp, 11,500,000 kronor.

51:o) **Avlöning till personal å övergångsstat vid marinen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68, sid. 112) att minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal å övergångsstat vid marinen, nu 1,678,000 kronor, med 118,000 kronor till 1,560,000 kronor.

Uti förutnämnda inom andra kammaren av herr E. Andersson i Stockholm m. fl. väckta motion (nr 410) har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att lön till militär på övergångsstat skall beräknas efter A-ort och att intet dyrtidstillägg skall utgå på dessa löner.

I fråga om de skäl, motionärerna anført till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Den föreslagna sänkningen av anslaget är beroende därpå, att löneutgifterna beräknats nedgå för innevarande och nästa budgetår med 90,000 kronor, respektive 125,000 kronor till följd av minskat antal beställningshavare.

Det i motionen II: 410 framförda yrkandet vill utskottet, under hänvisning till vad utskottet anført under motsvarande anslag vid lantförsvaret, avstyrka.

Mot Kungl. Maj:ts förslag har utskottet icke funnit anledning till erinran. Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr E. Anderssons i Stockholm m. fl. förevarande motion (II: 410), i vad den berör marinens personal, minska ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal å övergångsstat vid marinen, nu 1,678,000 kronor, med 118,000 kronor till 1,560,000 kronor.

52:o) **Rekryteringskostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69, sid. 112 och 113) att i riksstaten för budgetåret 1934/1935 uppföra ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader med oförändrat belopp, 80,000 kronor.

Uti förutnämnda till riksdagen avlätna, den 28 februari 1934 dagtecknade proposition (nr 203) har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som i statsrådsprotokollet angivits, under nästkommande budgetår anordna en för hela försvarsväsendet gemensam central civilanställningsbyrå, dels ock medgiva, att vad av de särskilda truppförbanden (kåreerna) enligt stat tilldelade rekryteringsmedlen icke åtgår till utgifter för rekryteringsverksamheten må vid vederbörande truppförband (kår) användas till vidtagande av åtgärder till underlättande av avgående manskaps civilanställning.

Vidare har uti en inom andra kammaren av herr A. Törnkvist i Karlskrona väckt motion (nr 204) hemställts, att riksdagen måtte dels medgiva, att f. d. skeppsgosse, som efter sex års anställning i sjömanskåren utan egen begäran efter den 1 juli 1934 avskedas, utan att hava fullgjort två års förlängd anställning, måtte bliva berättigad till erhållande av avskedspremie, dels ock i anslutning härtill med erforderligt belopp höja sjöförsvarets ordinarie förslagsanslag till rekryteringskostnader för budgetåret 1934/1935.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader har i riksstaten för det nu löpande budgetåret upptagits med ett belopp av 80,000 kronor.

Enligt av Kungl. Maj:t genom brev den 9 juni 1933 fastställd stat för anslaget har detsamma fördelats sålunda:

1. Rekryteringsmedel	kronor 30,500: —
2. Avskedspremier	» 43,000: —
3. Civilanställning	» 6,500: —
Summa kronor 80,000: —	

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen icke ifrågasatt någon ändring i de i staten för innevarande budgetår upptagna anslagsposterna för rekryteringsmedel och avskedspremier. Däremot borde anslagsposten för civilanställning ökas och anslaget upptagas med ett till 90,000 kronor förhöjt belopp.

Enligt gällande bestämmelser angående åtnjutande av avskedspremier — meddelade genom kungl. brev den 23 augusti 1918 och den 13 oktober 1927 — utgår dylik premie till fast anställt underbefäl vid flottan eller kustartilleriet, som efter minst sex års väl vitsordad tjänstgöring avgår från beställning på stat utan att erhålla anställning vid samma eller annan avdelning av krigsmakten eller civilanställning i statens tjänst. Avskedspremie är av två slag, nämligen en lägre à 600 kronor, vilken utgår till sådant manskap, som avgår efter att hava fullgjort minst två års förnyad eller förlängd anställning, dock att den sammanlagda anställningstiden i intet fall får under-

stiga sex år, och en högre à 1,000 kronor, som utgår efter minst nio års tjänst.

Uti skrivelse den 12 december 1933 har marinförvaltningen — under erinran att första anställningstiden för skeppsgosse, som karlskrivits, är sex år — uttalat sig för sådan ändring av ifrågavarande bestämmelser, att f. d. skeppsgosse, vilken efter sex års anställning i sjömanskåren utan egen begäran erhållit avsked utan att hava fullgjort två års förlängd anställning, måtte bli berättigad till erhållande av avskedspremie.

Med hänsyn till den avsevärda utgiftsökning, som en dylik ändring av bestämmelserna angående tilldelande av avskedspremie skulle medföra, har departementschefen funnit sig icke kunna förorda åtgärd i av marinförvaltningen angivet syfte. Då departementschefen icke heller i övrigt ansett sig böra ifrågasätta någon ändring av de för innevarande budgetår tillämpade grunderna för beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag, har detsamma för nästkommande budgetår upptagits med samma belopp som för det nu löpande budgetåret eller 80,000 kronor.

Utskottet.

Vad beträffar det i propositionen nr 203 framlagda förslaget får utskottet hänvisa till vad utskottet därom anfört under lantförsvarets anslag till rekryteringskostnader.

Vidkommande det motionsvis gjorda yrkandet vill utskottet erinra, att enligt gällande bestämmelser utgå avskedspremier till fast anställt underbefäl efter 6 års väl vitsordad tjänstgöring. I fråga om skeppsgossar, vilkas första anställningstid utgör 6 år, gäller, att de icke då äro berättigade till erhållande av avskedspremier utan erfordras härför förlängd anställning med ytterligare 2 år.

Särskilt med hänsyn till nämnda förhållande har frågan om en revision av gällande bestämmelser om avskedspremier varit föremål för behandling. I sin underdåniga skrivelse den 12 december 1933 föreslog nämligen marinförvaltningen, att, i syfte att råda bot för den i anledning av de förändrade konjunkturerna uppkomna situationen med avseende å f. d. skeppsgossar och i avvaktan på en fullständig utredning angående institutet avskedspremier, den förändringen i gällande bestämmelser infördes, att avskedspremie finge utgå till f. d. skeppsgosse, som efter 6 års anställning utan egen begäran avskedades.

Ehuru ett bifall till motionärens yrkande, som sammanfaller med marinförvaltningens i berörda vid motionen fogade skrivelse framförda förslag, skulle medföra en kostnadsökning av omkring 30,000 kronor, anser utskottet sådana billighetsskäl tala till förmån för den föreslagna ändringen, att utskottet likväl funnit sig böra för möjliggörande av förslagets genomförande enligt de bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna lämpligt utfärda i ämnet, anvisa, utöver det av Kungl. Maj:t till rekryteringskostnader upptagna anslaget, 80,000 kronor, ett belopp av 30,000 kronor.

Förevarande anslag torde alltså för nästa budgetår uppföras med 110,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och herr Törnkvists i Karlskrona motion II: 204 öka ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader, nu 80,000 kronor, med 30,000 kronor till 110,000 kronor.

53:o) **Marinens reservstat.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70, sid. 113 och 114) att

dels godkänna vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stat för marinens reservstat, att gälla för budgetåret 1934/1935,

dels medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1934/1935 avgår från reservstat, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 290) angivna belopp,

dels ock i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat med oförändrat belopp, 54,500 kronor.

Uti förutnämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 110) och den andra inom andra kammaren av herr *A. Lindman m. fl.* (nr 221) har hemställts bland annat, att besättandet av marinens reservstat måtte påbörjas och för nästkommande budgetår anslaget för densamma ökas med lönen för en överstebeställning eller 5,940 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 110.

Medelsbehovet under anslaget för budgetåret 1934/1935 har departementschefen i enlighet med marinförvaltningens förslag beräknat till samma belopp som för det nu löpande budgetåret eller 54,500 kronor.

Utskottet har ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. Härav följer, att utskottet avstyrker det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr *J. B. Johanssons m. fl.* och herr *A. Lindmans m. fl.* motioner I: 110 och II: 221, i vad motionerna avse anslaget till marinens reservstat,

a) godkänna det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1934 fogade förslag till stat för marinens reservstat, att gälla för budgetåret 1934/1935;

b) medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1934/1935 avgår från reservstat, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 290) angivna belopp;

c) i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat med oförändrat belopp, 54,500 kronor.

54:o) **Marinens reservpersonal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, sid. 114 och 115) hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie förslagsanslaget till marinens reservpersonal, nu 79,000 kronor, med 46,000 kronor till 125,000 kronor.

55:o) **Resestipendier.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, sid. 115) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angett belopp.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

56:o) **De värnpliktigas avlöning.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning rörande anslag till de värnpliktigas avlöning (punkt 73) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

57:o) **Understöd åt vissa värnpliktigas familjer.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, sid. 120) hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 8,500 kronor, med 6,500 kronor till 15,000 kronor.

58:o) **Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 75, sid. 120) att öka ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 108,000 kronor, med 32,000 kronor till 140,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har, med hänsyn till riksdagens beslut om reducering av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid marinen, funnit, att det av Kungl. Maj:t under förevarande anslag äskade beloppet bör minskas med i avrundat tal 2,000 kronor och alltså uppföras med 138,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må öka ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 108,000 kronor, med 30,000 kronor till 138,000 kronor.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

59:o) **Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76, sid. 121) hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., nu 25,000 kronor, med 5,000 kronor till 30,000 kronor.

60:o) **Studiestipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, sid. 122) hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie reservationsanslaget till studiestipendier med 3,000 kronor.

61:o) **Understöd åt föreningar.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, sid. 122 och 123) hemställer utskottet,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar, nu 12,400 kronor, med 2,800 kronor till 9,600 kronor.

62:o) **Skrivmaterialier och expenser m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79, sid. 123 och 124) att öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 337,000 kronor, med 13,000 kronor till 350,000 kronor.

Den föreslagna höjningen av anslaget är beroende dels på ökade anvisningar från anslaget, dels ock på uppkomna ytterligare utgifter för tillgodo-seende av ökat lokalbehov för marinförvaltningen.

Utskottet, som lämnat Kungl. Maj:ts förslag utan erinran, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 337,000 kronor, med 13,000 kronor till 350,000 kronor.

D. Förplägnad, beklädnad m. m.

63:o) **Förplägnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80, sid. 124 och 125) att öka ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 1,650,000 kronor, med 618,000 kronor till 2,268,000 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till förplägnad har i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptagits med 1,650,000 kronor.

Till grund för anslagets beräkning för nästa budgetår har lagts en portionskostnad för man och dag av 84 öre i land och 1 krona 23 öre ombord.

Med utgångspunkt från 900,000 tjänstgöringsdagar ombord och 1,382,700 tjänstgöringsdagar i land har Kungl. Maj:t beräknat anslagsbehovet för budgetåret 1934/1935 till $(0.84 \times 1,382,700 + 1.23 \times 900,000 =)$ 2,268,468 kronor eller, i avrundat tal, 2,268,000 kronor.

Utskottet.

Med beaktande av att antalet tjänstgöringsdagar i land i enlighet med riksdagens numera fattade beslut skall minskas med 22,000 och således utgöra 1,360,700 bör, med de av Kungl. Maj:t här ovan angivna portionskostnaderna för man och dag, förevarande anslag upptagas med $(0.84 \times 1,360,700 + 1.23 \times 900,000 =)$ 2,249,988 kronor eller, i avrundat tal, 2,250,000 kronor. Detta innebär således en minskning av det äskade anslaget med 18,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må öka ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 1,650,000 kronor, med 600,000 kronor till 2,250,000 kronor.

64:o) **Beklädnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81, sid. 125 och 126) att öka ordinarie reservationsanslaget till beklädnad, nu 182,000 kronor, med 541,000 kronor till 723,000 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till beklädnad har i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptagits med 182,000 kronor. Anslaget har beräknats efter en kostnad av 55 öre för man och dag.

Även för budgetåret 1934/1935 har medelsbehovet under förevarande anslag beräknats efter 55 öre för man och dag. Med utgångspunkt från 2,269,400 tjänstgöringsdagar skulle medelsbehovet alltså utgöra $(0.55 \times 2,269,400 =)$ 1,248,170 kronor eller, i avrundat tal, 1,248,000 kronor. Med hänsyn till å anslaget förefintlig reservation har emellertid medelsanvisningen å riksstaten för samma budgetår ansetts kunna begränsas till 723,000 kronor.

Utskottet.

Det antal tjänstgöringsdagar, som bör tagas i beräkning vid uppskattning av medelsbehovet under anslaget till beklädnad, skall enligt riksdagens numera fattade beslut minskas med 22,000 och således utgöra 2,247,400. Med utgångspunkt från en beklädnadskostnad av 55 öre för man och dag bör alltså medelsbehovet beräknas till $(0.55 \times 2,247,400 =)$ 1,236,070 kronor eller, i avrundat tal, 1,236,000 kronor. Med hänsyn emellertid till å anslaget förefintlig reservation skulle anslaget för nästkommande budgetår kunna begränsas till 711,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till beklädnad, nu 182,000 kronor, med 529,000 kronor till 711,000 kronor.

65:o) **Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 82, sid. 126 och 127) att öka ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., nu 133,500 kronor, med 20,200 kronor till 153,700 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m. har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 133,500 kronor. Anslaget har beräknats efter en kostnad för man och dag av 12 öre, varjämte för musikinstrument vid flottan och kustartilleriet upptagits ett särskilt belopp av 6,500 kronor.

Även för budgetåret 1934/1935 har medelsbehovet under förevarande anslag beräknats efter 12 öre för man och dag. Kungl. Maj:t har utgått från ett antal tjänstgöringsdagar av 1,448,700, varav 1,382,700 utgöra lanttjänstgöringsdagar och 66,000 utgöra tjänstgöringsdagar för sjöreservens personal, som enligt gällande bestämmelser åtnjuta sjöportion. Efter en dagskostnad av 12 öre skulle medelsbehovet alltså utgöra $(1,448,700 \times 0.12 =)$ 173,844 kronor, från vilket belopp dragits ett belopp av 26,640 kronor för personal, som icke åtnjöt inkvartering eller förplägnad in natura. Till det därvid erhållna beloppet 147,204 kronor eller, i avrundat tal, 147,200 kronor har lagts den beräknade kostnaden för musikinstrument, 6,500 kronor, varvid erhållits ett belopp av 153,700 kronor, vilket skulle utgöra anslagsbehovet för nästkommande budgetår.

Utskottet, som vid beräkningen av förevarande anslag utgår från ett i enlighet med riksdagens beslut till 1,426,700 reducerat antal tjänstgöringsdagar, har beräknat medelsbehovet under anslaget till $(1,426,700 \times 0.12 =)$ 171,204 kronor. Från nämnda belopp bör dragas 26,640 kronor för personal, som icke åtnjuter inkvartering eller förplägnad in natura. Läggas till det därvid erhållna beloppet 144,564 eller, i avrundat tal, 144,500 kronor nyssnämnda beräknade kostnad för musikinstrument, 6,500 kronor, erhålles ett belopp av 151,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., nu 133,500 kronor, med 17,500 kronor till 151,000 kronor.

66:o) **Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 83, sid. 127 och 128) att öka ordinarie förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., nu 765,000 kronor, med 35,000 kronor till 800,000 kronor.

Bränsleanslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 765,000 kronor.

För nästkommande budgetår har anslaget ansetts böra upptagas med det tidigare under en följd av år utgående beloppet, 800,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har, med hänsyn till riksdagens beslut om reducering av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid marinen, funnit, att det av Kungl. Maj:t under berörda anslag äskade beloppet bör minskas med 2,420 kronor eller, i avrundat tal, med 2,400 kronor och alltså uppföras med 797,600 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må öka ordinarie förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., nu 765,000 kronor, med 32,600 kronor till 797,600 kronor.

E. Övningar.

67:o) **Flottans krigsberedskap och övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 84, sid. 128 och 129) att öka ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 885,000 kronor, med 2,159,000 kronor, till 3,044,000 kronor.

Uti förutnämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 110) och den andra inom andra kammaren av herr *A. Lindman m. fl.* (nr 221) har hemställts, bland annat, att riksdagen måtte besluta, att anslaget till flottans krigsberedskap och övningar ökas med 800,000 kronor till 3,844,000 kronor.

Vidare har uti en inom andra kammaren av herrar *C. J. Ekman* och *Nilsson* i Steneberg väckt motion (nr 392) hemställts, att ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar för budgetåret 1934/1935 upptages till 3,844,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna I: 110 och II: 392.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 885,000 kronor.

Den statsfinansiella situationen nödvändiggjorde enligt departementschefens mening för nästkommande budgetår vidtagande av inskränkningar i flottans övningar i syfte att väsentligt nedbringa medelsbehovet. Med hänsyn härtill syntes det departementschefen för ifrågavarande ändamål icke böra avses högre belopp än 3,710,000 kronor. För täckande av detta medelsbehov kunde av förefintliga besparingar å de s. k. bränsletitlarna disponeras ett belopp av 666,000 kronor, vadan alltså medelsanvisningen å anslaget för nästkommande budgetår skulle kunna inskränkas till 3,044,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har ansett sig böra tillstyrka den av Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen och får följaktligen avstyrka de motionsvis framställda yrkandena om beviljande av högre anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å såväl herr *J. B. Johanssons m. fl.* och herr *A. Lind-*

mans m. fl. motioner I: 110 och II: 221, i vad motionerna avse anslaget till flottans krigsberedskap och övningar, som herrar C. J. Ekmans och Nilssons i Steneberg motion II: 392, öka ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 885,000 kronor, med 2,159,000 kronor till 3,044,000 kronor.

68:o) **Ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85, sid. 129 och 130), vilket innebär en anslagsökning av 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för beredande av *ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt*, för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 55,000 kronor.

69:o) **Kustartilleriets krigsberedskap och övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 86, sid. 130) att öka ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 448,500 kronor, med 8,000 kronor till 456,500 kronor.

Uti förutnämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr J. B. Johansson m. fl. (nr 110) och den andra inom andra kammaren av herr A. Lindman m. fl. (nr 221) har, bland annat, hemställts, att riksdagen måtte besluta, att anslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar ökas till 506,500 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 110.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 448,500 kronor.

Marinförvaltningen har hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår upptagas med ett belopp av 506,500 kronor.

Utskottet har ansett sig böra tillstyrka den av Kungl. Maj:t äskade medelsanvisningen och får följaktligen avstyrka det motionsvis framställda yrkandet om beviljande av högre anslag.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr A. Lindmans m. fl. motioner I: 110 och II: 221, i vad de avse anslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, öka ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 448,500 kronor, med 8,000 kronor till 456,500 kronor.

70:o) **Krigsövningar vid kustfästningarna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, sid. 130 och 131), som innebär, att anslaget upptagits med samma belopp, som för ifrågavarande ändamål anvisats under budgetåren 1931/1932 och 1932/1933, hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till krigsövningar vid kustfästningarna, nu 2,000 kronor, med 18,000 kronor till 20,000 kronor.

F. Sjukvård.

71:o) **Sjukvård för marinen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 88, sid. 131) att öka ordinarie reservationsanslaget till sjukvård för marinen, nu 170,000 kronor, med 20,000 kronor till 190,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har, med hänsyn till riksdagens beslut om reducering av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid marinen, funnit, att det av Kungl. Maj:t under berörda anslag äskade beloppet bör minskas med 1,100 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till sjukvård för marinen, nu 170,000 kronor, med 18,900 kronor till 188,900 kronor.

G. Flytande materiel och byggnader.

72:o) **Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89, sid. 131 och 132) att i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie reservationsanslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m. med oförändrat belopp, 5,300,000 kronor.

Uti förutnämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 110) och den andra inom andra kammaren av herr *A. Lindman m. fl.* (nr 221) har hemställts, bland annat, att riksdagen måtte besluta, att anslaget till »underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.» ökas med 650,000 kronor till 5,950,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 110.

Marinförvaltningen har för nästa budgetår beräknat medelsbehovet under förevarande anslag till 6,550,750 kronor, vilket belopp ämbetsverket ansett kunna begränsas till 5,950,000 kronor.

Departementschefen har, ehuru han i likhet med marinförvaltningen ansett en höjning av anslaget vara synnerligen önskvärd, funnit sig på grund

av det statsfinansiella läget förhindrad att föreslå detta, utan ansett, att anslaget för nästa budgetår bör upptagas med samma belopp som för det nu löpande budgetåret eller 5,300,000 kronor, vilket belopp av Kungl. Maj:t äskats.

Sedan riksdagen numera beslutat, att utbyte av värnpliktiga, tillhörande ersättningsreserven, mot civila arbetare vid flottans stationer och varv skall äga rum, i vad avser ett antal av 22,000 tjänstgöringsdagar för värnpliktiga, bör som följd härav förevarande anslag ökas med 120,000 kronor.

Utskottet.

Mot den av Kungl. Maj:t föreslagna beräkningen i övrigt av flottans underhållsanslag har utskottet intet att erinra. Härav följer, att utskottet avstyrker det i motionerna I: 110 och II: 221 gjorda yrkandet om ytterligare höjning av anslaget.

Förevarande anslag torde alltså för budgetåret 1934/1935 böra upptagas med ett belopp av $(5,300,000 + 120,000 =) 5,420,000$ kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr A. Lindmans m. fl. motioner I: 110 och II: 221, i vad motionerna avse flottans underhållsanslag, öka ordinarie reservationsanslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m., nu 5,300,000 kronor, med 120,000 kronor till 5,420,000 kronor.

73:o) Flottans ersättningsbyggnad. Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till flottans ersättningsbyggnad (punkt 90) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande; vilket härmed

anmäles.

74:o) Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. Kustartilleriets materiel m. m. Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar rörande anslag till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. samt till kustartilleriets materiel m. m. (punkterna 91 och 92) har riksdagen redan fattat beslut, varom utskottet velat här

erinra.

75:o) Anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93, sid. 136 och 137) att öka ordinarie reservationsanslaget till anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon, nu 35,000 kronor, med 6,000 kronor till 41,000 kronor.

För nästa budgetår har föreslagits nyanskaffning av två av marinens lastbilar till en sammanlagd kostnad av 12,000 kronor. För drifts- och underhållskostnader har beräknats samma belopp som för innevarande budgetår, eller 29,000 kronor. Medelsbehovet skulle alltså utgöra 41,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon, nu 35,000 kronor, med 6,000 kronor till 41,000 kronor.

76:o) **Förlängning av Oscar II:s docka i Karlskrona m. m.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94, sid. 137 och 138) hemställer utskottet,

att riksdagen må för *förlängning av Oscar II:s docka i Karlskrona m. m.* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 62,250 kronor.

77:o) **Ersättande av en brandbil för marinens brandkår i Karlskrona.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 95, sid. 138 och 139), hemställer utskottet,

att riksdagen må för *ersättande av en brandbil för marinens brandkår i Karlskrona* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 12,000 kronor.

H. Artilleri-, min-, torped-, radio- och annan teknisk materiel.

78:o) **Luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg.** I fråga om Kungl. Maj:ts framställning om anvisande av anslag för anskaffning av luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg (punkt 97) har riksdagen redan fattat beslut, varom utskottet velat här

erinra.

79:o) **Nya kärnrör m. m. i marinens artilleripjäser.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98, sid. 140), vilket innebär en anslagsökning av 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till isättande av *nya kärnrör m. m. i marinens artilleripjäser* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

80:o) **Minmateriel för marinen. Prövning och undersökning av brisanta sprängämnen m. m. Motmedel mot undervattensbåtar. Försök med teknisk materiel. Minkabel för kustfästningarna.** På därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar (punkterna 99—103, sid. 140—142) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, anvisa

a) för anskaffning av *minmateriel för marinen* för budgetåret 1934/1935 ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor;

b) för *prövning och undersökning av brisanta sprängämnen m. m.* för budgetåret 1934/1935 ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor;

c) för anskaffning av *motmedel mot undervattensbåtar* för budgetåret 1934/1935 ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor;

d) till *försök med teknisk materiel* för budgetåret 1934/1935 ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor;

e) för anskaffning av *minikabel för kustfästningarna* för budgetåret 1934/1935 ett extra reservationsanslag av 17,500 kronor.

81:o) **Torpeder. Radiostationer för kustfästningarna. Kortvågsradiomateriel. Rörsändare för marinens kustradiostationer. Åtgärder för industriens krigsorganisation.** På därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar (punkterna 104—108, sid. 142—146) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) för anskaffning av *torpeder* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 220,000 kronor;

b) i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för anskaffning av *radiostationer för kustfästningarna* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 14,500 kronor;

c) för anskaffning av *kortvågsradiomateriel* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 71,000 kronor;

d) i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för anskaffande av *rörsändare för marinens kustradiostationer* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 21,500 kronor;

e) i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *åtgärder för industriens krigsorganisation* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

I. Sjökarteverket.

82:o) **Avlöning till sjökarteverkets personal.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109, sid. 146 och 147) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för sjökarteverket att tillämpas från och med den 1 juli 1934:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, för-	
slagsvis	kronor 125,810: —
Vikariatsersättningar, förslagsvis	» 800: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattnings-	
havare m. m. ¹⁾	» 45,220: —

¹⁾ Häri ingår, bland annat, arvode till föreståndaren för sjökarteverkets militärdetalj med 6,420 kronor. Därest denna befattning uppehålls av officer i flottans stam eller reserv (med pension) eller å reservstat, skall arvodet emellertid endast utgå med det lägre belopp, som av Kungl. Maj:t kan vara bestämt.

Arvode åt chefen för sjökarteverket, då denne vid flottan innehar lägre beställning än såsom kommandör.....	kronor	2,520: —
Arvode åt den eller de ritare eller gravörer, som förordnas att biträda vid rit- och gravyrarbetenas ledning och övervakande ävensom vid instruktion av yngre ritare och gravörer	»	600: —
Arvoden åt föreståndare för sjökarteverkets kontrollstationer	»	11,600: —
Summa förslagsanslag		kronor 186,550: —

b) öka ordinarie förslagsanslaget till avlöning till sjökarteverkets personal, nu 182,050 kronor, med 4,500 kronor till 186,550 kronor.

83:o) **Omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, sid. 148 och 149) får utskottet — under erinran att anslagsökningen är beroende av att utförandet av vissa byggnadsarbeten och inköp av instrument m. m. visat sig erforderliga — hemställa,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, nu 15,000 kronor, med 4,000 kronor till 19,000 kronor.

84:o) **Tidskriften »Underrättelser för sjöfarande».** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till tidskriften »Underrättelser för sjöfarande» (punkt 112) ävensom en av herr C. Lindberg i Stockholm inom andra kammaren väckt motion (nr 103) i anledning av Kungl. Maj:ts förslag härutinnan afgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande; vilket härmed anmäles.

85:o) **Bidrag till internationella hydrografiska byrån.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113, sid. 150), vilket innebär en anslagsminskning av 2,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom *bidrag till internationella hydrografiska byrån* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 12,000 kronor.

J. Diverse.

86:o) **Revidering av vissa sjökort.** Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114, sid. 151) hemställa,

att riksdagen må för *revidering av vissa sjökort* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 6,500 kronor.

87:o) **Dyrtdistillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret.** Motion ang. nytt **utsjölodningsfartyg.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag för dyrtdistillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret (punkt 115) ävensom ifråga om motionen II: 93 ang. nytt utsjölodningsfartyg avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande; vilket härigenom

anmäles.

IV. FLYGVAPNET.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

88:o) **Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 116, sid. 152) att, i avvaktan på den proposition i ämnet, som framdeles kunde komma att till riksdagen avlätas, beräkna ordinarie förslagsanslaget till avlöning, rekrytering, resekostnader m. m. till 1,325,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t uti förut omnämnda till riksdagen avlätna, den 9 mars 1934 dagtecknade proposition (nr 255), under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels förklara, att de av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staterna för flygkårerna och flygskolkåren skola i oförändrat skick gälla under budgetåret 1934/1935,

dels godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stat för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet, att gälla för budgetåret 1934/1935,

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i den vid avlöningsreglementet den 20 maj 1927 (nr 170) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet fogade tjänsteförteckningen vidtaga de ändringar, som betingas av i statsrådsprotokollet föreslagna förändring beträffande benämningen å flygvapnets läkare,

dels ock öka ordinarie förslagsanslaget till avlöning, rekrytering, resekostnader m. m., nu 1,306,000 kronor, med 19,000 kronor till 1,325,000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t uti den likaledes förut omnämnda till riksdagen avlätna, den 28 februari 1934 dagtecknade propositionen (nr 203) föreslagit riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som i det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsproto-

kollet angivits, under nästkommande budgetår anordna en för hela försvarsväsendet gemensam central civilanställningsbyrå,

dels ock medgiva, att vad av de särskilda truppförbanden (kårena) enligt stat tilldelade rekryteringsmedlen icke åtgår till utgifter för rekryteringsverksamheten må vid vederbörande truppförband (kår) användas till vidtagande av åtgärder till underlättande av avgående manskaps civilanställning.

Ordinarie förslagsanslaget till avlöning, rekrytering, resekostnader m. m. har för innevarande budgetår i riksstaten uppförts med 1,306,000 kronor.

Vid beräkningen av flygvapnets medelsbehov för nästkommande budgetår har departementschefen utgått från att flygvapnets organisation skulle bibehållas vid samma omfattning som för innevarande budgetår eller i stort sett motsvarande 90 % av organisationens storlek efter fullbordad uppsättning av flygvapnet.

I fråga om staten för officerare och underofficerare m. fl. har föreslagits, att den i lönegraden O 2 upptagna beställningen för en löjtnant ur intendenturkåren (marinintendent av 2. graden) skulle utbytas mot en beställning i lönegraden O 3 eller O 2. Den härav föranledda kostnadsökningen har beräknats uppgå till 1,230 kronor.

Under rubriken civilmilitär personal har föreslagits, att benämningen å innehavarna av de i gällande stat upptagna beställningarna för en regementsläkare och en bataljonsläkare skulle ändras till förste flygläkare respektive flygläkare av första graden. Härav föranledes ändring i den vid officersavlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen.

Beträffande den pensionerade personalen har å staten uppförts ytterligare en arvodesbefattning för pensionerad officer, vars innehavare vore avsedd att tjänstgöra dels såsom mobiliseringsofficer hos chefen för flygvapnet, dels ock såsom biträde vid utarbetande av reglementen och instruktioner för flygvapnets räkning. Befattningen i fråga avses tillsvidare att bestridas av en beställningshavare å övergångsstat.

Vidare har föreslagits, att under anslagsposten till avlöning till reservofficerare vid armén och marinen under tjänstgöring vid flygvapnet ett belopp av 28,416 kronor måtte upptagas för anordnande av sedvanliga samövningar mellan flygvapnet och de båda övriga vapnen.!

I övrigt hava i nu gällande stater endast vissa mindre jämkningar av Kungl. Maj:t vidtagits.

I anledning av vad som sålunda föreslagits, har avlöningsanslaget för budgetåret 1934/1935 beräknats behöva i riksstaten upptagas med 1,345,732 kronor. Från nämnda belopp har emellertid ansetts kunna avgå 20,000 kronor, motsvarande beräknad ersättning för tjänstebostäder. Anslagssumman skulle följaktligen utgöra 1,325,732 kronor eller, i avrundat tal, 1,325,000 kronor.

Utskottet.

Vad först beträffar det i propositionen nr 203 framlagda förslaget får utskottet hänvisa till vad utskottet därom under lantförsvarets anslag till rekryteringskostnader anfört.

Vidkommande härefter de av Kungl Maj:t under förevarande punkt föreslagna förändringarna i anslagsposterna under flygvapnets avlöningsanslag hava dessa av utskottet lämnats utan erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) förklara, att de av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staterna för flygkårerna och flygskolkåren skola i oförändrat skick gälla under budgetåret 1934/1935,

b) godkänna det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 9 mars 1934 fogade förslag till stat för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet, att gälla för budgetåret 1934/1935,

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den vid avlöningsreglementet den 20 maj 1927 (nr 170) för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet fogade tjänsteförteckningen vidtaga de ändringar, som betingas av i berörda statsrådsprotokoll föreslagna förändring beträffande benämningen å flygvapnets läkare,

d) öka ordinarie förslagsanslaget till avlöning, rekrytering, resekostnader m. m., nu 1,306,000 kronor med 19,000 kronor till 1,325,000 kronor.

89:o) **Resestipendier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117, sid. 152) hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaga ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

B. De värnpliktigas avlöning m. m.

90:o) **De värnpliktigas avlöning och färder m. m.** I fråga om Kungl. Maj:ts framställning rörande ordinarie förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning och färder m. m. (punkt 118) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

C. Expenser m. m.

91:o) **Tryckningskostnader.** Under erinran att jämnande av huvudtitelns slutsumma plägar ske med anlitande av flygvapnets anslag till tryckningskostnader, får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 119, sid. 154) hemställa,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till tryckningskostnader, nu 11,053 kronor, med 41 kronor till 11,012 kronor; dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

D. Förplägnad, intendenturmateriel och övningar.

92:o) **Mathållning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 120, sid. 154—156) att öka ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 246,500 kronor, med 17,000 kronor till 263,500 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till mathållning har i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptagits med 246,500 kronor.

Med utgångspunkt från 249,000 tjänstgöringsdagar i land och 4,000 tjänstgöringsdagar ombord och en portionskostnad av respektive 95 öre och 1 krona 23 öre för man och dag har medelsbehovet under nästkommande budgetår upptagits till $(249,000 \times 0.95 + 4,000 \times 1.23 =)$ 241,470 kronor. Till denna summa har lagts de av det nya utspisningssystemets införande föranledda kostnaderna, beräknade till omkring 22,000 kronor.

I enlighet härmed har anslaget till mathållning för nästkommande budgetår upptagits med $(241,470 + 22,000 =)$ 263,470 kronor eller, i avrundat tal, 263,500 kronor.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av förevarande anslag, får hemställa,

att riksdagen må öka ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 246,500 kronor, med 17,000 kronor till 263,500 kronor.

93:o) **Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 121, sid. 156 och 157) att minska ordinarie reservationsanslaget till beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning, nu 214,600 kronor, med 2,400 kronor till 212,200 kronor.

Anslaget har för budgetåret 1934/1935 beräknats efter enahanda grunder som för innevarande budgetår. Den föreslagna minskningen är beroende på minskat antal tjänstgöringsdagar.

Utskottet.

Utskottet, som intet haft att invända mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må minska ordinarie reservationsanslaget till beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning, nu 214,600 kronor, med 2,400 kronor till 212,200 kronor.

94:o) **Flygvapnets övningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 122, sid. 157—160) att dels från och med budgetåret 1934/1935 i riksstaten uppföra ordinarie reservationsanslaget till flygövningar under benämning »Flygvapnets övningar, reservationsanslag», dels ock under detta anslag anvisa ett belopp av 1,300,000 kronor.

Uti förutnämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr J. B. Johansson m. fl. (nr 110) och den andra inom andra kammaren av herr A. Lindman m. fl. (nr 221) har hemställts, bland annat, att riksdagen måtte besluta, att anslaget till flygvapnets övningar ökas med 240,000 kronor till 1,540,000 kronor.

Vidare har uti en inom andra kammaren av herr N. Christiernsson väckt motion (nr 203) hemställts, att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslaget till »Flygvapnets övningar, reservationsanslag», måtte besluta att detta anslag för budgetåret 1934/1935 skall utgå med 1,540,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anført till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna I: 110 och II: 203.

Den hittillsvarande benämningen av förevarande anslag »Flygövningar» har departementschefen i enlighet med flygstyrelsens förslag ansett böra utbytas mot »Flygvapnets övningar». Som skäl härför har anförts, att de övningar, för vilka medel anvisades under detta anslag, visserligen väsentligen vore att hänföra till flygövningar men dessutom jämväl innefattade utbildning av annan art. Vidare skulle den föreslagna benämningen av anslaget bättre korrespondera mot rubrikerna på lant- och sjöförsvarets motsvarande anslag.

Ordinarie reservationsanslaget till flygövningar har i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med 1,100,000 kronor.

För nästkommande budgetår har flygstyrelsen beräknat medelsbehovet för flygvapnets övningar till 1,653,000 kronor. Med hänsyn till att under nämnda budgetår ett belopp av cirka 113,000 kronor beräknades inflyta i form av restitution å erlagda tull- och skattemedel för bensen, kunde dock anslagsbehovet nedbringas till 1,540,000 kronor. I anslutning härtill har flygstyrelsen hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för budgetåret 1934/1935 upptagas med ett belopp av 1,540,000 kronor.

Denna flygstyrelsens hemställan har departementschefen funnit sig endast så tillvida böra biträda, att han tillstyrkt, att anslaget för nästkommande budgetår upptages med 1,300,000 kronor, vilket belopp av Kungl. Maj:t äskats.

Utskottet har icke ansett sig böra tillstyrka anvisande av högre belopp än som av Kungl. Maj:t äskats. På grund härav får utskottet avstyrka det i förenämnda motioner gjorda yrkandet. Mot den föreslagna förändrade benämningen av anslaget har utskottet intet haft att erinra.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å såväl herr J. B. Johanssons m. fl. och herr A. Lindmans m. fl. motioner I: 110 och II: 221, i vad dessa motioner avse anslaget till flygvapnets övningar, som herr N. Christiernssons motion II: 203,

- a) från och med budgetåret 1934/1935 i riksstaten uppföra ordinarie reservationsanslaget till flygövningar under benämning »Flygvapnets övningar, reservationsanslag»,
b) under detta anslag anvisa ett belopp av 1,300,000 kronor.

95:o) **Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon och motorbåtar.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 123, sid. 160 och 161) hemställer utskottet,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till anskaffning, underhåll och drift av motorfordon och motorbåtar, nu 169,000 kronor, med 3,000 kronor till 172,000 kronor.

E. Sjukvård.

96:o) **Sjukvård.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 124, sid. 162) att minska ordinarie förslagsanslaget till sjukvård, nu 23,600 kronor, med 200 kronor till 23,400 kronor.

Anslaget har för budgetåret 1934/1935 beräknats efter enahanda grunder som för innevarande budgetår. Den föreslagna minskningen är beroende på minskat antal manskapstjänstgöringsdagar.

Utskottet.

Utskottet, som lämnat Kungl. Maj:t förslag utan erinran, hemställer,

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till sjukvård, nu 23,600 kronor, med 200 kronor till 23,400 kronor.

F. Vapen och ammunition.

97:o) **Vapen och ammunition.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 125, sid. 162 och 163), vilket innebär, att anslaget upptagits till samma belopp, vartill medelsbehovet beräknats för innevarande budgetår, får utskottet hemställa,

att riksdagen må öka ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition, nu 123,000 kronor, med 44,000 kronor till 167,000 kronor.

98:o) **Flygbomber. Försök med flygbomber.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställningar rörande anslag för anskaffning av flygbomber och till försök med flygbomber (punkterna 126 och 127) har riksdagen redan fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

99:o) **Flygplantorpeder.** Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 128, sid. 164), får hemställa,

att riksdagen må för anskaffning av *flygplantorpeder m. m.* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 89,000 kronor.

G. Byggnader, flygmateriel m. m.

100:o) **Flygmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 129, sid. 164 och 165) att minska ordinarie reservationsanslaget till flygmateriel, nu 2,252,000 kronor, med 2,000 kronor till 2,250,000 kronor.

Uti förutnämnda tvenne likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *J. B. Johansson m. fl.* (nr 110) och den andra inom andra kammaren av herr *A. Lindman m. fl.* (nr 221) har hemställts, bland annat, att riksdagen måtte besluta, att anslaget till flygmateriel ökas med 1,737,000 kronor till 3,987,000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anført till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 110.

Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår upptaget med 2,252,000 kronor.

Flygstyrelsen har hemställt, att anslaget för nästkommande budgetår måtte uppföras med 3,987,000 kronor.

Flygstyrelsen har beräknat anslagsposten för ersättande av till följd av totalhaverier kasserad materiel till 579,000 kronor. Med hänsyn till den statsfinansiella situationen har departementschefen ansett sig icke kunna förorda, att för täckande av medelsbehovet i övrigt under anslaget avses ett större belopp än 1,671,000 kronor. I enlighet härmed har anslaget till flygmateriel i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptagits med $(579,000 + 1,671,000 =) 2,250,000$ kronor.

Utskottet har icke ansett sig böra föreslå någon ändring i det av Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet. Härav följer, att utskottet avstyrker de föreliggande motionerna, i vad de avse höjning av anslaget till flygmateriel.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr *J. B. Johanssons m. fl.* och herr *A. Lindmans m. fl.* motioner, i vad de avse anslaget till flygmateriel, minska ordinarie reservationsanslaget till flygmateriel, nu 2,252,000 kronor, med 2,000 kronor till 2,250,000 kronor.

101:o) **Engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till bestridande av engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m. (punkt 130) jämte de i anledning av nämnda förslag av herr *J. B. Johansson m. fl.* och herr *Lindman m. fl.* väckta motionerna I: 110 och II: 221, ävensom den av herr *Holmström m. fl.* väckta

motionen II: 191 och den av *samme motionär* väckta motionen II: 395 avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande; vilket härmed

anmäles.

102:o) **Flygindustriens krigsorganisation.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 131, sid. 166) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *flygindustriens krigsorganisation* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

H. Diverse.

103:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet (punkt 132) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

V. GEMENSAMMA ANSLAG.

104:o) **Försvarsväsendets lönenämnd.** I överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 133, sid. 167) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *försvarsväsendets lönenämnd* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 11,000 kronor.

105:o) **Tillfällig löneförbättring. Provisoriskt dyrortstillägg m. m.** (punkterna 134 och 135). Beträffande Kungl. Maj:ts förslag i förenämnda frågor avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtanden; vilket härmed

anmäles.

106:o) **Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 136, sid. 168 och 169) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) förklara, att den av riksdagen för budgetåret 1933/1934 godkända staten för rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap skall i oförändrat skick gälla under budgetåret 1934/1935,

b), i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, för *rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra anslag av 78,000 kronor.

107:o) **Militärmeteorologisk informationstjänst. Reglering av vissa kursförluster.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 137 och 138, sid. 169 och 170) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum,

a) till bestridande av kostnader för *militärmeteorologisk informationstjänst* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 17,000 kronor;

b) till *reglering av vissa kursförluster* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor.

VI. ÖVRIGA ORDINARIE ANSLAG.

108:o) **Övriga ordinarie anslag.** Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under fjärde huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslag under fjärde huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1934/1935 uppföras med oförändrade belopp.

Stockholm den 6 april 1934.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Hamrin, Lindblad, Bergqvist, Olof Olsson, Svensson* i Kompermåla, *Kvarnzellius, Nilsson* i Malmö, *Nilsson* i Gränebo, *Borell, Oscar Olsson, Bagge och Sandén*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Holmgren, Törnkvist* i Karlskrona, *Persson* i Fritorp, *Eriksson* i Stockholm, *Jeppsson, Andersson* i Höör, *Svensson* i Grönvik, *Ward, Högström, Aronson och Andersson* i Ovanmyra.

Reservationer:

vid *punkt 5:o* (lantförsvarets avlöningsanslag) av herr *Bergqvist*.

vid *punkt 8:o* (arméns reservstater) av herrar *Bergqvist, Svensson* i Kompermåla, *Borell, Bagge, Holmgren, Persson* i Fritorp och *Aronson*, vilka ansett utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet är av den uppfattningen, att åtgärder böra vidtagas i syfte att under budgetåret 1934/1935 påbörja genomförandet av den år 1925 beslutade reservstatsorganisationen vid armén genom återbesättandet av i den nuvarande staten upptagna majors- och kompaniofficersbeställningar. Utskottet

förutsätter, att ett återbesättande dock icke sker i större omfattning, än att därav föranledda kostnader -- i enlighet med den beräkning, som framlagts av chefen för generalstaben i förut omförmälda skrivelse den 20 december 1933 -- komma att för det närmaste budgetåret begränsas till omkring 47,000 kronor. I anslutning härtill får utskottet, med erinran att på grund av normal avgång en minskning samtidigt kan ske beträffande detta anslag med 20,000 kronor, hemställa,

att riksdagen må, med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. förevarande motioner I: 110 och II: 221, i vad de avse anslaget till arméns reservstater,

a) förklara, att — — — för budgetåret 1934/1935;

b) medgiva, att — — — angivna belopp;

c) öka ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 600,000 kronor, med 27,000 kronor till 627,000 kronor.»

vid *punkt 15:o*) (undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser) av *samma reservanter* som de vid *punkt 8:o*) antecknade, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Den av motionärerna föreslagna anslagshöjningen med 195,000 kronor har förutsatts skola upptagas å titel III. Slutsumman av denna titel skulle därigenom bliva 430,000 kronor eller det belopp, vartill titeln beräknats av vederbörande myndigheter. I överensstämmelse härmed hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. motioner I: 110 och II: 221, i vad de avse ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, öka detta anslag, nu 319,300 kronor, med 460,700 kronor till 780,000 kronor.»

vid *punkt 19:o*) (frivilliga skytteväsendets befrämjande)

dels av herrar *Lindblad*, *Olof Olsson*, *Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson*, *Sandén*, *Anderson* i Råstock, *Törnkvist* i Karlskrona, *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Höör, *Ward* och *Högström*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet, som icke funnit anledning frångå Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) avslå såväl de av herr E. B. Andersson m. fl. och herr Nilsson i Hörby m. fl. som de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motioner I: 30 och II: 60 samt I: 78 och II: 224;

b) i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag medgiva, att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga

reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under första halvåret 1934 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma tid äro bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.»

dels ock av *samma reservanter* som de under punkt 8:o) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till den enskilda skjututbildningens betydelse för rikets försvarskraft har utskottet ansett sig böra tillstyrka, att medel till främjande av det frivilliga skytteväsendet ställas till förfogande för nästkommande budgetår. I sådant hänseende vill utskottet, i överensstämmelse med vad därutinnan yrkats i förenämnda av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motioner I: 78 och II: 224, föreslå anvisande av ett anslag å samma belopp, som för budgetåret 1932/1933 ställts till skytterörelsens disposition, eller 280,875 kronor.

Vad angår frågan om dyrtidstillägg åt viss hos skytteförbundens överstyrelse anställd personal, finner sig utskottet — i anslutning till den av utskottet förordade medelsanvisningen och i överensstämmelse med yrkande i nyssnämnda motioner I: 78 och II: 224 — böra tillstyrka riksdagen medgiva, att, utöver första halvåret 1934, dylikt tillägg må utbetalas jämväl under budgetåret 1934/1935 enligt för statens befattningshavare gällande grunder.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr Lindmans m. fl. förevarande motioner I: 78 och II: 224 och i anledning av de av herr E. B. Andersson m. fl. och herr Nilsson i Hörby m. fl. väckta motionerna I: 30 och II: 60, till det *frivilliga skytteväsendets befrämjande* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 280,875 kronor;

b) medgiva, att — — — i statens tjänst.»

vid *punkt 28:o)* (fält- och fälttjänstövningar) av *samma reservanter* som de vid punkt 8:o) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till den stora betydelse, som anordnandet av fälttjänstövningar har för bibehållandet av arméns fältduglighet, finner sig utskottet — med erinran att större fälttjänstövningar senast varit anordnade hösten år 1932 — böra tillstyrka, att, i enlighet med yrkandena i nyssnämnda motioner, å anslaget till fält- och fälttjänstövningar för budgetåret 1934/1935 anvisas 700,000 kronor. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motionerna I: 110 och II: 221, i vad de avse anslaget till fält- och fälttjänstövningar, i

riksstaten för budgetåret 1934/1935 uppföra ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar med 700,000 kronor.»

vid *punkt 29:o*) (engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel) av *samma reservanter* som de vid *punkt 8:o*) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet finner sig böra tillstyrka, att för budgetåret 1934/1935 för ifrågasvarande ändamål anvisas ett belopp, motsvarande summan av årskvoterna för innevarande och nästa budgetår, d. v. s. 68,000 kronor. I enlighet härmed hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motioner I: 110 och II: 221, i vad de avse anskaffning av intendenturmateriel, till *engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 68,000 kronor.»

vid *punkt 32:o*) (engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel) av *samma reservanter* som de vid *punkt 8:o*) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»I anslutning till de av motionärerna framförda synpunkterna hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motioner I: 110 och II: 221, i vad de avse anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel, till *engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinärvårdsmateriel* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor.»

vid *punkt 43:o*) (engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel) av *samma reservanter* som de vid *punkt 8:o*) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»För budgetåret 1934/1935, som är det nionde året av den för detta engångskostnadsanslags utgående bestämda tioårsperioden, bör enligt utskottets mening avses en medelsanvisning innefattande icke blott den ordinarie årskvoten, 122,000 kronor, utan även hälften av det för innevarande budgetår innehållna beloppet av 47,000 kronor eller alltså $(122,000 + \frac{47,000}{2} =)$ 145,500 kronor. I enlighet härmed hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till de av herr J. B. Johansson m. fl. och herr Lindman m. fl. väckta motioner I: 110 och II: 221, i vad de avse anskaffning av ingenjörmateriel, till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 145,500 kronor.»

vid *punkt 53:o*) (marinens reservstat) av *samma reservanter* som de vid *punkt 8:o*) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Då utskottet funnit de skäl, som av motionärerna anförts till stöd för deras yrkande vara vägande, har utskottet ansett sig böra tillstyrka motionärernas framställning. Detta skulle för nästkommande budgetår innebära, att å reservstaten för kustartilleriet komme att uppföras en överstebeställning och anslaget härigenom ökas med 5,940 kronor till 60,440 eller i avrundat tal till 60,400 kronor.

Mot Kungl. Maj:ts förslag i övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr A. Lindmans m. fl. motioner I: 110 och II: 221, i vad de avse anslaget till marinens reservstat,

a) godkänna det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 3 januari 1934 fogade förslag till stat för marinens reservstat, att gälla för budgetåret 1934/1935, dock med den ändring, som föranledes av att i staten uppföres en överstebeställning;

b) medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1934/1935 avgår från reservstat, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 290) angivna belopp;

c) öka ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat, nu 54,500 kronor, med 5,900 kronor till 60,400 kronor.»

vid *punkt 67:o*) (flottans krigsberedskap och övningar) av *samma reservanter* som de vid *punkt 8:o*) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet vill erinra, att i 1925 års marinordning beräknades anslaget till flottans krigsberedskap och övningar till ett belopp av 4,463,000 kronor. Medelstillgången under anslaget har därefter bibehållits oförändrad, ehuru anslaget genom överflyttning av vissa kostnader för ett flygdepåfartyg från flygvapnets till sjöförsvarets anslag m. m. ökats till 4,510,000 kronor. Med utgångspunkt härifrån och då av förefintliga besparingar å de s. k. bränsletitlarna kan disponeras ett belopp av 666,000 kronor, bör i anslutning till motionärernas framställningar medelsanvisningen under anslaget för nästa budgetår beräknas till 3,844,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till såväl herr J. B. Johanssons m. fl. och herr A. Lindmans m. fl. motioner I: 110 och II: 221, i vad dessa motioner avse anslaget till flottans krigsberedskap och övningar,

som herrar C. J. Ekmans och Nilssons i Steneberg motion II: 392, öka ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 885,000 kronor, med 2,959,000 kronor till 3,844,000 kronor.»

vid *punkt 69:o*) (kustartilleriets krigsberedskap och övningar) av *samma reservanter* som de vid *punkt 8:o*) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Då det av Kungl. Maj:t för ändamålet begärda anslaget icke torde vara tillfyllest för att därmed skulle kunna bedrivas övningar i erforderlig omfattning, har utskottet ansett sig böra tillstyrka det motionsvis gjorda yrkandet om höjning av anslaget med 50,000 kronor utöver det av Kungl. Maj:t äskade beloppet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall, till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr A. Lindmans m. fl. motioner I: 110 och II: 221, i vad de avse anslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, öka ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 448,500 kronor, med 58,000 kronor till 506,500 kronor.»

vid *punkt 72:o*) (underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.) av *samma reservanter* som de vid *punkt 8:o*) antecknade, vilka reservanter ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Sedan riksdagen numera beslutat, att utbyte av värnpliktiga, tillhörande ersättningsreserven, mot civila arbetare vid flottans stationer och varv skall äga rum, i vad avser ett antal av 22,000 tjänstgöringsdagar för värnpliktiga, bör som följd härav förevarande anslag ökas med 120,000 kronor.

Vidkommande det i motionerna I: 110 och II: 221 gjorda yrkandet om höjning av flottans underhållsanslag med 650,000 kronor vill utskottet framhålla, att de under en följd av år gjorda beskäringarna av underhållsanslaget haft synnerligen menliga följder beträffande materielens tillstånd och underhållet av flottans byggnader m. m. En anslagsökning torde därför vara av behovet i hög grad påkallad. Vid angivna förhållanden har utskottet ansett sig böra tillstyrka motionärernas framställning.

Förevarande anslag torde alltså för budgetåret 1934/1935 böra upptagas med ett belopp av (5,300,000 + 120,000 + 650,000 =) 6,070,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr A. Lindmans m. fl. motioner I: 110 och II: 221, i vad motionerna avse flottans underhållsanslag, öka ordinarie reservationsanslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m., nu 5,300,000 kronor, med 770,000 kronor till 6,070,000 kronor.»

vid *punkt 94:o*) (flygvapnets övningar) av *samma reserver* som de vid *punkt 8:o*) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till betydelsen av att flygvapnets övningar under nästa budgetår kunna anordnas i erforderlig omfattning, anser utskottet sig böra tillstyrka motionärernas förslag, att förevarande anslag uppföres med ett belopp av 1,540,000 kronor. Detta innebär i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag en ökning av anslaget med 240,000 kronor.

Mot Kungl. Maj:ts förslag i övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till såväl herr J. B. Johanssons m. fl. och herr A. Lindmans m. fl. motioner I: 110 och II: 221, i vad dessa motioner avse anslaget till flygvapnets övningar, som herr N. Christiernssons motion II: 203,

a) från och med budgetåret 1934/1935 i riksstaten uppföra ordinarie reservationsanslaget till flygövningar under benämning »Flygvapnets övningar, reservationsanslag»;

b) under detta anslag anvisa ett belopp av 1,540,000 kronor.»

vid *punkt 100:o*) (flygmateriel) av *samma reserver* som de vid *punkt 8:o*) antecknade, vilka reserver ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Med hänsyn till föreliggande brister i fråga om flygmaterielen anser utskottet sig böra tillstyrka det i motionerna gjorda yrkandet, att anslaget i enlighet med flygstyrelsens hemställan upptages med 3,987,000 kronor. Detta innebär i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag en anslagsökning av 1,737,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till herr J. B. Johanssons m. fl. och herr A. Lindmans m. fl. motioner I: 110 och II: 221, i vad desamma avse anslaget till flygmateriel, öka ordinarie reservationsanslaget till flygmateriel, nu 2,252,000 kronor, med 1,735,000 kronor till 3,987,000 kronor.»
